

HE 75/2001 vp

Hallituksen esitys Eduskunnalle arpajaislaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi annetun hallituksen esityksen (HE 197/1999 vp) täydentämisestä

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki raha-automaattiavustuksista.

Ehdotettu avustuslaki on tarkoitettu koskemaan Raha-automaattiyhdistyksen tuotosta myönnettäviä avustuksia. Laissa säädettäisiin kattavasti avustuksen myöntämisen perusteista, myöntämismenettelystä, maksamisesta, avustuksen käytöstä ja sen valvonnasta, tarkastuksista, palauttamisesta ja takaisinperinnästä. Laki sisältää perustuslain asettamien vaatimusten mukaan säännökset avustuksen hakijan ja saajan oikeuksien ja velvoitteiden perusteista. Lailla on tarkoitus turvata hyvän hallinnon takeet.

Esitys liittyy eduskunnalle joulukuussa

1999 annettuun hallituksen esitykseen arpajaislaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi. Arpajaislakia koskevaan esitykseen sisältyvät perussäännökset raha-automaattiavustuksista, ja nyt annettava esitys on luonteeltaan täydentävä hallituksen esitys.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan samanaikaisesti arpajaislain kanssa. Voimassa oleva raha-automaattiasetus ja sen nojalla annettu valtioneuvoston päätös Raha-automaattiyhdistyksen tuotosta myönnettävistä avustuksista kumoutuvat arpajaislain voimaantulon myötä.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYSLUETTELO	2
YLEISPERUSTELUT.....	3
1. Nykytila.....	3
1.1. Yleistä.....	3
1.2. Säädosperusta	3
1.3. Avustuskäytäntö	4
1.4. Avustusten käytön valvonta.....	4
1.5. Nykytilan arviointi.....	4
2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset.....	5
3. Esityksen vaikutukset	6
3.1. Taloudelliset vaikutukset	6
3.2. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset	6
3.3. Vaikutukset eri väestöryhmien asemaan	6
4. Asian valmistelu	6
5. Riippuvuus muista esityksistä.....	7
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	8
1. Lakiehdotuksen perustelut.....	8
1 luku. Yleiset säännökset.....	8
2 luku. Avustuksen myöntämisen perusteet	8
3 luku. Avustuksen myöntäminen ja maksaminen.....	10
4 luku. Avustuksen käyttö ja sen valvonta.....	12
5 luku. Avustuksen palauttaminen ja takaisinperintä	17
6 luku. Tietojen saanti ja tietojen luovuttaminen.....	21
7 luku. Erinäiset säännökset.....	21
2. Voimaantulo	23
3. Säättämisjärjestys	23
LAKIEHDOTUS.....	25
raha-automaattivavustuksista	25

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

1.1. Yleistä

Arpajaislain (491/1965) mukaan on julkisoikeudellisella Raha-automaattiyhdistyksellä yksinoikeus raha-automaatti- ja kasinopeli-toimintaan varojen hankkimiseksi terveyttä ja sosiaalista hyvinvointia edistävien sosiaali- ja terveysalan järjestöjen toimintaan ja hankkeisiin. Raha-automaattiyhdistys käsittelee avustushakemukset, laatii avustusten jakoehdotuksen ja hallinnoi avustusten maksatusta ja käytön valvontaa raha-automaattiasetuksen ja Raha-automaattiyhdistyksen tuotosta myönnettävistä avustuksista annetun valtioneuvoston päätöksen (929/1998) (jäljempänä: valtioneuvoston yleispäätös) mukaisesti. Avustukset myöntää valtioneuvosto sosiaali- ja terveystieteiden esittelystä pääsääntöisesti kerran vuodessa.

Raha-automaattiyhdistyksen tuotosta myönnettiin vuonna 2001 avustuksia 1 513 milj. mk. Lisäksi erityislakien nojalla osoitettiin Valtiokonttorin käytettäväksi 340 milj. mk sotainvalidien laitosten käyttökustannuksiin, 194 milj. mk rintamaveteraanien kuntoutukseen ja 12 milj. mk eräissä Suomen sotiiin liittyneissä tehtävissä palvelleiden kuntoutukseen.

1.2. Säädosperusta

Raha-automaattiavustuksista säädetään arpajaislaissa, arpajaislain 7 §:n nojalla annetussa raha-automaattiasetuksessa (676/1967) ja raha-automaattiasetuksen 36 §:n nojalla annetussa valtioneuvoston yleispäätöksessä.

Arpajaislain 3 §:n 4 momentin mukaan voidaan lupa peliautomaattien käytettävänä pitämiseen ja pelikasinotoimintaan antaa tätä tarkoitusta varten perustetulle julkisoikeudelliselle yhdistykselle. Lupa voidaan antaa varojen hankkimiseksi 1) yleisen kansanterveyden edistämiseen, 2) lastensuojelun tukemiseen, 3) aistivallisten huoltamiseen, 4) vanhusten huollon tukemiseen, 5) invalidihuollon tukemiseen, 6) nuorisokasvatuksen kehittämiseen, 7) valmistautumiseen ihmishenkien

suojelemiseen ja pelastamiseen suuronnettomuuksissa, 8) kaikille avoimien lomanviettopaikkojen hankkimiseen ja ylläpitämiseen taikka tähän verrattavaan lomanviettomahdollisuuksien edistämiseen sekä 9) raittius-työhön ja päihdehuollon edistämiseen.

Raha-automaattiasetuksen 1 §:n 3 momentissa määritellään arpajaislain 3 §:n 4 momentissa tarkoitetuksi julkisoikeudelliseksi yhdistykseksi Raha-automaattiyhdistys. Raha-automaattiasetuksen 2 luku sisältää yhdistyksen säännöt. Lukuun sisältyy säännöksiä yhdistyksen hallituksen eräistä avustusten jako- ja valvontamenettelyyn liittyvistä velvoitteista ja rajoitteista, joita ovat mm. avustusten jakoehdotuksen ja avustussuunnitelman tekeminen sekä avustusten käytön valvonnan järjestäminen (18 §:n 1 mom. 10—12 kohdat) sekä hallintomenettelylain (598/1982) soveltaminen ja esteellisyyden rajoittaminen (23 §:n 2 mom).

Raha-automaattiasetuksen 3 luvussa on säädetty päätöksentekomenettelystä, avustuskelpoisista avustuksen hakijoista, joita ovat yleishyödylliset oikeuskelpoiset yhteisöt ja säätiöt, tuoton ottamisesta valtion talousarvioon ja tuoton jättämisestä jakamatta (29 §), ohjeellisen avustussuunnitelman vahvistamisesta ja sosiaali- ja terveystieteiden esittelystä erityisestä määräajasta (29 a §), Raha-automaattiyhdistyksen puhtaan tuoton tilitysvelvollisuudesta (30 §), avustusten hakuajoista (31 §), Raha-automaattiyhdistyksen velvoitteesta valvoa avustusten käyttöä sosiaali- ja terveystieteiden ohjauksessa ja valvonnassa (32 §) ja yhdistyksen velvoitteesta korvata valvonnasta aiheutuvat kulut sosiaali- ja terveystieteiden esittelystä (34 a §).

Valtioneuvoston yleispäätöksessä on säädetty avustustilanteista, myöntämisperusteista, avustusten maksamisesta, käyttämisestä, hyväksyttävistä kuluista, käyttöajasta, käytöselvityksen antamisesta, avustuksen maksamisen keskeyttämisestä, palautusvelvollisuudesta, takaisinperinnästä ja sen määräajoista sekä avustusehtojen muuttamisesta ja avustusten siirrosta. Avustuksia myönnettäessä on valtioneuvoston yleispäätös asetettu avustusehdoksi.

1.3. Avustuskäytäntö

Avustukset Raha-automaattiyhdistyksen tuotosta jaetaan pääsääntöisesti kerran vuodessa viimeistään helmikuun alussa. Vuoden 2001 avustuksista päätettiin 31 päivänä tammikuuta 2001. Avustuksia jaettiin 1 513 milj. mk. Avustuksen hakijoita oli kaikkiaan noin 1 700. Hakemukset tuli jättää Raha-automaattiyhdistykselle vuoden 2000 syyskuun loppuun mennessä. Hakemukset uusiin rakennus- ja peruskorjauskohteisiin tuli jättää jo maaliskuussa 2000.

Raha-automaattiyhdistys toimitti laatimansa vuoden 2001 jakoehdotuksen ja vuosien 2002-2004 avustussuunnitelman sosiaali- ja terveysministeriölle 8 päivänä tammikuuta 2001. Valtioneuvosto teki Raha-automaattiyhdistyksen jakoehdotukseen noin 8 milj. markan lisäykset ja vastaavat vähennykset. Avustuksia siirtyi myöhemmin jaettavaksi noin 221 milj. mk.

Avustuksia myönnettiin vuonna 2001 noin 1 100 hakijalle yhteensä noin 2 200 eri avustuskohteeseen. Avustukset voidaan ryhmitellä eri kriteereillä. Perinteisin tapa on toimialakohtainen, arpajaislakiin perustuva jaottelu, jonka mukaan eniten myönnettiin avustuksia kansanterveyden edistämiseen (427 milj. mk) ja vähiten valmistautumiseen ihmishenkien pelastamiseen ja suuronnettomuuksiin (32 milj. mk). Viime vuosina on tämän jaottelun sijasta kiinnitetty huomiota erityisesti tulosaluekohtaiseen jaotteluun. Tulosalueita ovat tällä hetkellä kansalaisjärjestötoiminta, palvelu- ja tuettu asuminen, kotona selviytymisen ja omaisten tukeminen, kriisipalvelut, kuntoutus-, kurssi-, leiri- ja lomatoiminta ja päiväkeskus- ja työtoiminta.

Avustukset voidaan jaotella myös avustuskategorian mukaan. Toiminta-avustuksia myönnettiin noin 700 milj. mk, investointiavustuksia noin 455 milj. mk ja projektiavustuksia noin 355 milj. mk. Toiminta-avustukset voidaan vielä jakaa yleisavustuksiin (250 milj. mk) ja kohdennettuihin toiminta-avustuksiin (451 milj. mk).

Sosiaali- ja terveysministeriö on vuosittain tehnyt Raha-automaattiyhdistyksen kanssa tulossopimuksen, jossa sovitaan tulosaluekohtaisesti valmistelun yleisistä suuntaviivoista. Tulossopimus sisältyy valtion ta-

lousarvion momentin 33.92.50 perusteluosaan.

1.4. Avustusten käytön valvonta

Raha-automaattiyhdistyksessä on avustusten jakoon ja valvontaan liittyviä tehtäviä hoitamassa 25 toimihenkilöä. Avustustoimisto, jossa on 12 toimihenkilöä, vastaa avustusten jaon valvonnasta ja 13 toimihenkilöä käsittävä valvontatoimisto vastaa avustusten käytön valvonnasta ja osaston tietojärjestelmistä.

Valvontatoiminnan tarkoituksena on ennakoinnin ja jälkikäteisin keinoin varmistaa, että avustukset käytetään avustuspäätöksen tarkoittamiin tarkoituksiin ja että avustusehtoja noudatetaan. Valvonnassa kiinnitetään huomiota erityisesti avustuksen saajien hallinnon ja taloudenhoidon tarkoituksenmukaisuuteen ja avustetun toiminnan tuloksellisuuteen.

Valvontatoimisto tarkastaa vuosittain noin 1 100 avustuksen saajan vuosiselvitykset, tekee tarkastuskäyntejä 60:stä 80:een avustuksen saajajärjestöön tai -säätiöön, käsittelee 5 000-6 000 maksupyyntöä ja antaa 50-60 lausuntoa sosiaali- ja terveysministeriölle avustusehtojen tai käyttötarkoituksen muuttamisesta sekä takaisinperinnästä.

Raha-automaattiyhdistys tarkastaa myös rakentamiseen avustusta saaneiden kohteiden huonetilaohjelmat, rakennussuunnitelmat ja perustamismenot. Tavoitteena on ohjata avustettavia rakennushankkeita toiminnallisesti, taloudellisesti ja teknisesti hyviin ja toimiviin ratkaisuihin. Myös toimitilojen ja asuntojen hankintaan sovelletaan vastaavaa menettelyä.

Sosiaali- ja terveysministeriö ohjaa ja valvoo Raha-automaattiyhdistyksen valvontatoimintaa. Käytännössä ministeriön valvonta ja ohjaus on kohdistunut myös avustusten jaon valmistelun menettelytapakysymyksiin.

1.5. Nykytilan arviointi

Hallituksen esityksessä arpajaislaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 197/1999 vp) ehdotetaan perustuslain (731/1999) vaatimusten mukaisesti lain tasolle otettavaksi useita nykyisin asetustasolla olevia säännöksiä, jotka koskevat mm. rahapelien tuottojen

ottamista valtion talousarvioon, rahapeliyh-teisöjen velvollisuutta tilittää tuotot valtiolle, tuottojen jaosta päättämistä ja mahdollisuutta jättää osa tuotoista myöhemmin jaettavaksi. Raha-automaattituottojen osalta ehdotetussa arpajaislaissa todettaisiin, että avustuksia voidaan myöntää oikeuskelpoisille yleis-hyödyllisille yhteisöille ja säätiöille. Tähän saakka tästä keskeisestä periaatteesta on sää-detty asetustasolla raha-automaatti-asetuksessa. Lisäksi ehdotetussa arpajaislais-sa määriteltäisiin tuottojen käyttötarkoituk-seksi terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistäminen, millä korvataan ja nykyaikaista-taan vanhentunut arpajaislaissa yksilöity toi-mialaluettelo.

Tuottoja voidaan ehdotetun arpajaislain mukaan poikkeuksena ns. järjestöperiaattees-ta käyttää eräisiin Valtiokonttorin lakisäätei-siin menoihin, joita ovat rintamaveteraanien kuntoutus, eräissä Suomen sotiin liittyvissä tehtävissä palvelleiden kuntoutus ja sotainvalidien kuntoutus sotainvalidien sairaskotien käyttökuluja rahoittamalla. Edelleen todetaan poikkeuksellisenä käyttökohteena valtion yl-läpitämän näkövammaisten kirjaston toimiti-lojen perustamismenot. Kyse on tällöin kui-tenkin avustuskelpoiselle järjestölle myön-nettävästä avustuksesta. Ehdotettu arpajaisla-ki perustuu tältä osin nykyiseen käytäntöön, joka kuitenkin on perustunut erillislainsää-däntöön arpajaislain sijasta.

Arpajaislakia valmisteltaessa oli tar-koituksena, että asetustasolla olisi edelleen laajalti säädetty avustusten palauttamisvel-vollisuudesta ja takaisinperinnästä sekä avus-tusten maksamisesta, avustusehdoista ja käy-tön valvonnasta.

Perustuslakivaliokunta on arpajaislakia koskevassa lausunnossaan PeVL 23/2000 vp kuitenkin edellyttänyt perustuslain 80 §:n 1 momentin nojalla, että perussäännökset avus-tusten palautusvelvollisuudesta ja takaisinpe-rinnästä tulee antaa lailla eikä asetuksella. Valiokunnan mielestä asianmukaista olisi säätää lailla myös avustusten myöntämisper-usteista, vaikka onkin kyse harkinnanvarai-sista eikä säädettyyn oikeuteen perustuvista avustuksista, samoin kuin avustusehdoista, avustusten jakomenettelystä, avustuksen käyttötarkoituksen tai avustusehtojen muut-tamisesta ja avustusten siirrosta.

Valiokunta korosti myös, että annettaessa hallintotehtäviä muulle kuin viranomaiselle tulee oikeusturvan ja hyvän hallinnon vaati-musten noudattaminen turvata säännösperus-teisesti. Tältä osin tarkoitettiin rahapeliyh-teisön, käytännössä Raha-automaattiyh-distyksen, tehtäviä avustusten jaon valmiste-lussa ja avustusten käytön valvonnassa.

Vuonna 2000 aloitettiin valtionavustuksia koskevan lainsäädännön valmistelu. Halli-tuksen esitys valtionavustuslaiksi (HE 63/2001 vp) on annettu eduskunnalle touko-kuun 4 päivänä 2001. Valtionavustuslaissa säädettäisiin yksityiskohtaisesti muun muas-sa avustuksen hakijan ja saajan oikeuksista ja velvoitteista, tarkastusoikeudesta, tietojen luovuttamisesta ja muutoksenhausta. Raha-automaattivastuksia koskevat säännökset ovat näiltä osin olleet puutteellisia. Tarkoi-tuksenmukaista on, että raha-automaattivastuksia koskevat säännökset ovat näiltä osin yhdenmukaisia vastaavien muita julkisia avustuksia koskevien säännös-ten kanssa.

2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksen tavoitteena on toteuttaa perustus-lain asettamat vaatimukset oikeasta sääntelyn tasosta ja avustusten hakijoiden ja saajien oi-keuksien ja velvoitteiden perusteista. Tavoit-teena on turvata perustuslaissa tarkoitetut hyvän hallinnon takeet avustusten myöntämi-sessä, maksamisessa, käytön valvonnassa, palauttamisessa, tarkastuksissa, tiedonsaan-nissa, tietojen luovuttamisessa, viivästysko-rossa, kuittauksessa, muutoksenhaussa ja ta-kaisinperinnässä.

Lakiin koottaisiin eräiltä osin tarkistettuna valtioneuvoston yleispäätöksen ja raha-automaattiasetuksen avustussäännökset. Näi-tä säännöksiä täydennettäisiin ehdotetun val-tionavustuslain eräillä oikeusperiaatteilla, jotka liittyvät erityisesti avustuksen saajan tiedonantovelvollisuuteen, tarkastusoikeuteen ja tarkastuksen suorittamiseen, tietojen saan-tiin ja tietojen luovuttamiseen, tiedoksian-toon, muutoksenhakuun ja täytäntöönpanoon. Myös lakiesityksen rakenne perustuu ehdo-tettuun valtionavustuslakiin.

Ehdotetun arpajaislain systematiikan mu-

kaisesti ei laissa mainita Raha-automaattiyhdistystä vaan viitataan rahapeliyhteisöön, joka on saanut arpajaislain nojalla toimiluvan raha-automaattien käytettävänä pitämiseen, kasinopelien toimeenpanemiseen ja pelikasinotoiminnan harjoittamiseen. Sosiaali- ja terveysministeriön asema ja tehtävät rahapeliyhteisön avustustoiminnan ohjauksessa ja valvomisessa säilyisivät nykyisellään.

Lakiin sisältyisi avustusten hakemisen ja avustusehdotuksen käsittelyn sekä rahapeliyhteisön valvontatehtävän määräaikoja koskeva valtioneuvoston asetuksenantovaltuus.

3. Esityksen vaikutukset

3.1. Taloudelliset vaikutukset

Viranomaisille ei asetettaisi olennaisia uusia velvoitteita, joista saattaisi aiheutua merkittäviä taloudellisia rasitteita. Oikaisuvaatimusjärjestelmän käyttöön ottaminen muutoksenhaun ensimmäisenä vaiheena voisi vähäisessä määrin lisätä rahapeliyhteisön ja sosiaali- ja terveysministeriön työmäärää, mutta vastaavasti voisi muutoksenhaku hallintotuomioistuimiin vähentyä. Muutosta raha-automaattiyhdistykseen on haettu erittäin harvoin.

Lain nojalla sosiaali- ja terveysministeriö saisi toimivallan päättää avustuksen takaisinperinnästä. Takaisinperintäasiaa ei saatettaisi hallintoriitana hallintotuomioistuimen ratkaistavaksi, minkä voidaan arvioida keventävän menettelyä ja vähentävän hallinnolle aiheutuvia kustannuksia.

Lain tiedoksianto koskevat säännökset mahdollistaisivat avustusten myöntämispäätösten antamisen tiedoksi tavallisella kirjeellä, mikä jossain määrin vähentäisi hallinnollisia kustannuksia.

Ehdotuksella ei ole merkittäviä välittömiä valtiontaloudellisia vaikutuksia.

3.2. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset

Rahapeliyhteisön tehtävät avustusten käytön valvonnassa ja avustusten käytön tulokellisuuden arvioinnissa säilyisivät nykyisen käytännön mukaisina. Sosiaali- ja terveysmi-

nisteriön asemassa rahapeliyhteisön avustuksiin liittyvää toimintaa ohjaavana ja valvovana viranomaisena ei tapahtuisi olennaisia muutosta. Uutena menettelymuotona olisi oikaisuvaatimus sosiaali- ja terveysministeriölle muutoksenhaun ensimmäisenä vaiheena.

Esityksellä lisätään mahdollisuuksia käyttää ulkopuolisia tilintarkastajia ja asiantuntijoita avustusten käytön tarkastuksissa.

Esityksellä ei ole olennaisia organisaatio- ja henkilöstövaikutuksia.

3.3. Vaikutukset eri väestöryhmien asemaan

Lailla ei välittömästi puututtaisi mahdollisuuksiin saada raha-automaattiyhdistyksiä erilaisiin hankkeisiin ja toimintoihin. Avustusten myöntämisen edellytykset vastaisivat nykyisissä säädöksissä todettuja myöntämisedellytyksiä ja vakiintunutta avustuskäytäntöä. Laissa säädettäisiin avustuksen hakijan ja saajan sekä avustuksia käsittelevien viranomaisten ja rahapeliyhteisön oikeuksista ja velvollisuuksista.

Uutena avustuksen myöntämisen yleisenä edellytyksenä todettaisiin, että avustuksen myöntämisen ei arvioida aiheuttavan muita kuin vähäisiä kilpailua ja markkinoiden toimintaa vääristäviä vaikutuksia. Käytännössä tätä arviointia on tähänkin saakka jo tehty.

4. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä sosiaali- ja terveysministeriössä yhteistyössä sisäasiainministeriön poliisiosaston ja Raha-automaattiyhdistyksen avustusosaston kanssa.

Lakiluonnoksesta pyydettiin lausunnot sisäasiainministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, oikeusministeriöltä, valtiontalouden tarkastusvirastolta,

Raha-automaattiyhdistykseltä ja Sosiaali- ja terveysjärjestöjen yhteistyöyhdistys YTY ry:ltä.

Lausunnoissa on yleisesti pidetty tarpeellisenä yleislain säätämistä raha-automaattiyhdistyksen ja pelikasinotoimintaa harjoittavan rahapeliyhteisön tuotosta myönnettävistä avustuksista. Oikeusministeriö katsoo, että esitysehdotus muodostaa sekä asiasisällöltään että lakitekniseltä systematiikaltaan johdonmukaisen kokonaisuuden ehdotetun

valtionavustuslain kanssa ja että ehdotuksessa on asianmukaisesti otettu huomioon perustuslain asettamat säädöstasoa koskevat vaatimukset. Valtiontalouden tarkastusvirasto on kuitenkin korostanut, että raha-automaattiavustukset ovat valtionavustuksia ja että sen vuoksi niihin tulisi soveltaa yleistä valtionavustuslainsäädäntöä. Virasto myös kyseenalaistaa kokonaisuudessaan Raha-automaattiyhdistyksen aseman avustusten ja on valmistelussa ja käytön valvonnassa.

Lausunnoissa on esitetty yksityiskohtaisia huomautuksia ehdotetun lain säännöksistä. Huomautukset on mahdollisuuksien mukaan pyritty ottamaan huomioon.

5. Riippuvuus muista esityksistä

Esityksessä on otettu huomioon perustuslakivaliokunnan ehdotetusta arpajaislaista antamassaan lausunnossa esittämät vaatimukset ja näkemykset avustusten jakomenettelyyn, käytön ja sen valvonnan oikeasta sääntelytasosta ja rahapeliyhteisön toiminnasta avustusten myöntämisessä ja käytön valvonnassa.

Esityksessä on myös otettu huomioon sisäasiainministeriön lausunnossaan eduskunnan hallintovaliokunnalle maaliskuussa 2001 esittämät korjausehdotukset.

Esityksessä on myös otettu huomioon ehdotettu valtionavustuslaki, jonka lähtökohtana on ollut, että raha-automaattiavustuksia koskevassa erillislaissa säädetään kattavasti avustuksista. Ehdotetun valtionavustuslain 2 §:n mukaan lakia ei miltään osin sovellettaisi raha-automaattiavustuksiin.

Koska esityksen säännökset muun muassa avustuksenhakijan ja saajan oikeuksista ja velvoitteista, tarkastusoikeudesta, tietojen luovuttamisesta ja muutoksenhausta ovat yhdenmukaisia ehdotetun valtionavustuslain säännösten kanssa, tulee ehdotettuun valtionavustuslakiin eduskuntakäsittelyn aikana mahdollisesti tehtävät muutokset ottaa huomioon esitystä käsiteltäessä.

Esitys liittyy myös arpajaislakia täydentävään hallituksen esitykseen (HE 65/2001 vp) laiksi totopelien tuottojen käyttämisestä hevoskasvatukseen ja hevosurheilun edistämiseen.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

1 luku. Yleiset säännökset

1 §. *Soveltamisala.* Pykälässä säädettäisiin lakiesityksen soveltamisalasta. Laissa säädettäisiin perusteista ja menettelyistä, joita noudatetaan myönnettäessä raha-automaatti-, kasinopeli- ja pelikasinotoimintaa harjoittavan rahapeliyhteisön tuotosta avustuksia oikeuskelpoisille yleishyödyllisille yhteisöille ja säätiöille terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen.

Pykälässä todetaan ehdotetun arpajaislain 18 §:n 2 momenttiin ja 22 §:n 1 momenttiin sisältyvä avustusten myöntämisessä noudatettu keskeinen periaate siitä, että avustukset myönnetään sosiaali- ja terveysalan järjestöille.

Pykälän 2 momentissa todetaan lakia sovellettavan myös 1 momentissa tarkoitettujen avustusten maksamiseen, käyttöön ja sen valvontaan, palauttamiseen ja takaisin perintään.

Pykälän 3 momentin mukaan lakia sovellettaisiin myös sellaiseen 1 momentissa tarkoitettuun avustukseen, joka myönnetään käytettäväksi Suomen rajojen ulkopuolella, jollei muussa laissa toisin säädetä. Raha-automaattiavustuksia on vähäisessä määrin myönnetty käytettäväksi suomalaisten tai suomensyntyisten hyväksi ulkomailla, muun muassa Venäjällä Inkerinmaalla ja Suomen Merimieskirkko ry:n toimintaan eri puolilla Eurooppaa.

Momentti vastaa ehdotetun valtionavustuslain 1 §:n 3 momenttia. Perusteltua on, että lakia sovelletaan myös ulkomailla käytettäväksi tarkoitettuihin raha-automaattiavustuksiin.

2 §. *Määritelmät.* Pykälässä ovat sellaiset laissa käytettävät tekniset määritelmät, joita ei ole esitetty lain asianomaisen pykälän yhteydessä. Pykälän 2—4 momentit vastaavat ehdotetun valtionavustuslain 2 §:ää ja 4 §:n 2 kohtaa. Valtioneuvoston yleispäätöksessä ei julkista avustusta eikä myöskään 3 ja 4 kohdassa tarkoitettuja tukia ole määritelty.

Pykälän 1 kohdassa määritellään lain sovel-

tamisen kannalta keskeinen rahapeliyhteisön käsite. Rahapeliyhteisöllä tarkoitettaisiin tässä laissa arpajaislakiehdotuksen 12 §:n 2 momentissa tarkoitettua rahapeliyhteisöä, joka on saanut luvan raha-automaattien käytettävänä pitämiseen, kasinopelien toimeenpanemiseen ja pelikasinotoiminnan harjoittamiseen.

Ehdotetun arpajaislain systematiikka ja perustuslakivaliokunnan näkemykset huomioon ottaen ei tässä laissa viitattaisi Raha-automaattiyhdistykseen, jota rahapeliyhteisöllä käytännössä tarkoitetaan edellyttäen, että toimilupa sillä säilyy. Perustuslakivaliokunta katsoi, että rahapeliyhteisöstä arpajaislain 12 §:n 2 momentin nojalla annettavien säännösten tulee koskea yleisesti jokaista kyseisen rahapeliluvan mahdollisesti saavaa yhteisöä.

Pykälän 2 kohdassa määritellään julkinen avustus. Julkisia avustuksia ovat valtion, kunnan tai muun julkisyhteisön tai julkisoikeudellisen laitoksen tai säätiön antama tai sen varoista maksettava avustus samoin kuin Euroopan yhteisön tai muista Euroopan unionin varoista myönnettävä tuki lukuun ottamatta verojärjestelmän kautta annettavaa tukea.

Pykälän 3 kohdassa määritellään Euroopan yhteisön tai muista Euroopan unionin varoista myönnettävä tuki, jota on Euroopan yhteisöjen talousarvioista tai muista Euroopan unionin hallinnassa olevista varoista myönnetty avustus, laina ja muu rahoitus, takaus, maksuhelpotus ja muu taloudellinen etuus.

Pykälän 4 kohdassa määritellään vielä julkinen tuki erotuksena julkisista avustuksista. Julkiseen tukeen luetaan julkisten avustusten lisäksi muun muassa lainat, korkotuki, takaukset ja maksuhelpotukset.

2 luku. Avustuksen myöntämisen perusteet

3 §. *Avustuslajit.* Pykälässä säädettäisiin myönnettävien raha-automaattiavustusten lajeista. Avustuslajit vastaavat valtioneuvoston yleispäätöksen 2 §:ssä määriteltyjä avustuslajeja ja nykyistä avustuskäytäntöä.

Pykälän 1 momentin mukaan avustus voidaan myöntää toiminta-avustuksena tai erityisavustuksena.

Toiminta-avustuksia myönnetään 2 momentin mukaan joko avustuksen saajan toimintaan yleisesti (*yleisavustus*) tai tiettyyn osaan sen toiminnasta (*kohdennettu toiminta-avustus*).

Erityisavustukset jaetaan 3 momentissa investointiavustuksiin ja projektiavustuksiin. Projektiavustusta myönnettäisiin kokeilu-, käynnistämisen-, tutkimus- tai kehittämishankkeeseen taikka muuhun tarkoitukseltaan rajattuun hankkeeseen. Erityisavustukset olisivat luonteeltaan hankeavustuksia.

4 §. *Avustuksen myöntämisen yleiset edellytykset.* Pykälä vastaa valtioneuvoston yleispäätöksen 3 §:ää, jonka säännöksiä on täydennetty vastaamaan ehdotetun valtionavustuslain 7 §:n 1 momentin 1, 2 ja 4 kohtia ja 2 momenttia. Pykälän 2 momentti vastaa ehdotetun valtionavustuslain 6 §:n 3 momenttia.

Pykälän 1 ja 2 momentissa säädettäisiin yleisistä edellytyksistä, joiden täyttyminen on avustuksen myöntämisen ehdoton oikeudellinen edellytys. Pykälän 3 momentissa säädettäisiin mahdollisuudesta myöntää avustus käytettäväksi avustuksen varsinaiseen saajaan nähden ulkopuolisen tahon toimintaan tai hankkeeseen.

Avustusta ei 1 momentin mukaan saa myöntää, kun avustushakemuksen ja sen tutkimisen perusteella käy ilmi, että momentissa säädetyt edellytykset eivät täyty. Yleisten edellytysten perusteella myöntävä taho voi myös harkita myönnettävän avustuksen määrää, jonka arviointi on luonteeltaan tarkoituksenmukaisuusharkintaa. Avustuksenhakijoilla ei ole subjektiivista oikeutta avustuksen saamiseen.

Avustusta voidaan myöntää valtion talousarvion puitteissa, mikä käytännössä tarkoittaa sitä, että avustusten yhteismäärän tulee pysyä talousarvion asettamissa puitteissa.

Momentin 1 kohdan mukaan tarkoituksen, johon avustusta haetaan, tulee olla yhteiskunnallisesti hyväksyttävä. Avustuksia saa myöntää vain toimintaan, joka järjestetään voimassa olevien määräysten ja säädösten mukaisesti ja jonka tarkoitus ei ole lainvastainen. Yhteiskunnallisen hyväksyttävyyden

arvioinnissa on kuitenkin oltava varsin varovaisia silloin, kun kyseessä ei ole selkeästi lainvastainen toiminta tai hanke. Tarkoituksena ei ole estää avustuksen myöntämistä esimerkiksi vallitsevaa sosiaali- ja terveyspoliittista linjaa kritisoivaan toimintaan tai hankkeisiin. Raha-automaattiavustuksia on perinteisesti myönnetty erityisesti uusia toimintamuotoja kehittäviin ja innovatiivisiin hankkeisiin.

Avustuksen myöntämisen tulee momentin 2 kohdan mukaan olla perusteltua avustuksen käytölle asetettujen tavoitteiden kannalta. Näillä tavoitteilla voidaan tarkoittaa esimerkiksi valtion talousarviossa ilmoitettuja eduskunnan kannanottoja. Avustusten myöntämisellä tulee myös tavalla tai toisella pyrkiä näille avustuksille tässä laissa määritellyn tarkoituksen, terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen. Avustusten myöntämistä harkittaessa tulee kiinnittää huomiota myös hakijan toiminnan tuloksellisuuteen.

Koska lähtökohdana avustuksen myöntämisessä on avustuksen tarpeen arviointi, tulee momentin 3 kohdan mukaan ottaa huomioon avustuksen hakijan omat varat, hakijan määräysvallassa olevien yhteisöjen tai säätiöiden käytettävissä olevat varat ja avustettavasta toiminnasta saatavat tuotot. Harkittaessa avustusten myöntämistä varakkaammille avustuksenhakijoille joudutaan arvioimaan, toteutuisiko yhteiskunnallisesti hyödylliseksi arvioitu hanke esitetyllä tavalla ja laajuudessa, jos toimintaa ei lainkaan avustettaisi tai toteutuisiko hanke ilman avustuksen myöntämistä selvästi hitaammin tai suppeampana. Avustuskäytännössä on tällöin eräissä tapauksissa myönnetty avustuksia tavanomaista alempana avustusosuutena, jolloin avustussensaajan omavastuuosuus kasvaa.

Avustuksia myönnettäessä tulee momentin 4 kohdan mukaan kiinnittää huomiota hakijan saamaan muuhun julkiseen tukeen ja avustuksen kohteena olevan toiminnan tai hankkeen laatuun ja laajuuteen. Vaikka pyrkimyksenä onkin, että yhtä hanketta avustettaisiin vain yhdestä rahoituslähteestä, tulee joissakin tapauksissa julkinen rahoitus kahdesta tai useammasta lähteestä. Tällöin julkinen tuki tulee asianmukaisesti sovittaa yhteen.

Pykälän 1 momentin 5 kohdassa säädetäisiin edellytykseksi, että avustuksen myöntämisen ei arvioida aiheuttavan muita kuin vähäisiä kilpailua ja markkinoiden toimintaa vääristäviä vaikutuksia Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa. Rahapeliyhteisön tulee riittävällä tavalla selvittää, onko avustuksen myöntämisellä näitä vaikutuksia. Avustuskäytännössä on viime vuosina kiinnitetty erityistä huomiota kotipalvelutoimintaan myönnettyihin avustuksiin, joiden myöntämistä on kilpailusivistä johtuen rajoitettu.

Momentin 6 kohdan mukaan tulee investointi- ja projektiavustusta haettaessa esittää riittävä selvitys hankkeen toiminnallisesta tai teknisestä suunnitelmasta sekä avustuksen saajan edellytyksistä rahoittaa hankkeen omarahoitusosuus ja käyttökulut.

Avustus ei 2 momentin mukaan saa yhdessä muiden julkisten avustusten kanssa ylittää Euroopan yhteisön tai Suomen lainsäädännössä säädettyä valtionavustuksen tai julkisen tuen enimmäismäärää. Kieltoa on noudatettava ehdottomana eikä sen soveltamisessa ole harkintavaltaa. Käytännössä tämä johtaa siihen, että avustushakemuksia käsittelevän rahapeliyhteisön tulee selvittää, onko Suomen tai Euroopan yhteisön lainsäädännössä julkisen tuen enimmäismäärää koskevia säännöksiä. Jos tällaisia säännöksiä on sovellettavana, tulee rahapeliyhteisön riittävällä tavalla selvittää avustuksen hakijan saamat muut julkiset tuet.

Pykälän 3 momentin mukaan avustus voidaan myöntää saajalle sen omaan toimintaan tai hankkeeseen taikka antaa käytettäväksi avustuspäätöksen mukaista käyttötarkoitusta toteuttavan muun kuin saajan toiminnan tai hankkeen avustamiseen. Jos avustus myönnetään käytettäväksi avustuspäätöksen mukaista käyttötarkoitusta toteuttavan muun kuin saajan toiminnan tai hankkeen avustamiseen, on avustuksen saajan tehtävä sopimus avustuksen käytöstä, käytön valvonnasta ja niiden ehdoista toimintaa tai hanketta toteuttavan kanssa.

Tarkoituksena on varmistaa, että avustuksen saaja huolehtii asianmukaisesti avustuksen käyttämisestä, kun avustus siirretään jonkin muun tahon käytettäväksi. Rahapeliyhteis-

söllä on tämän lain 22 §:n 1 momentin nojalla oikeus tarkastaa myös sen tahon toimintaa, jonka toimintaan tai hankkeeseen avustus tai sen osa on tarkoitettu siirrettäväksi. Momentissa edellytetty sopimus on yksityisoikeudellinen vapaamuotoinen sopimus, joka kuitenkin tulisi asianmukaisesti dokumentoida.

Avustuskäytännössä näitä tapauksia on esimerkiksi silloin, kun keskusliitolle myönnetään avustusta jäsenyhdistystensä toiminnan tukemiseen. Jäsenyhdistysten investointeihin ja projekteihin myönnetään avustuskäytännössä avustus pääsääntöisesti suoraan jäsenyhdistykselle.

3 luku. Avustuksen myöntäminen ja maksaminen

5 §. *Avustuksen hakeminen.* Pykälässä säädetäisiin avustuksen hakemisesta, avustuksen hakemiseen liittyvästä rahapeliyhteisön tiedottamisvelvollisuudesta ja avustuksen hakijan velvollisuudesta antaa hakemuksen ratkaisemisessa tarvittavia tietoja. Pykälän 1—3 momentit vastaavat ehdotetun valtionavustuslain 9 ja 10 §:ää.

Avustusta haetaan 1 momentin mukaan kirjallisesti rahapeliyhteisöltä. Kirjallisen muodon vaatimus täyttyy myös silloin, kun avustusta haetaan käyttämällä sähköistä menetelmää, jos tarvittaessa hakemus on saatettavissa kirjalliseen muotoon. Asiasta säädetään sähköisestä asioinnista hallinnossa annetussa laissa (1318/1999).

Tarkoituksenmukaista on, että avustushakemus toimitetaan rahapeliyhteisölle eikä sosiaali- ja terveysministeriölle kuten tähänkin saakka on menetelty.

Rahapeliyhteisön tulee 2 momentin mukaan tiedottaa sopivalla tavalla mahdollisuudesta hakea avustusta sekä hakemismenettelystä ja antaa tietoja avustuksen myöntämisen yleisistä edellytyksistä ja avustuksen ehdoista. Käytännössä Raha-automaattiyhdistys on tiedottanut hakemismahdollisuuksista lehti-ilmoituksilla maan päälehdissä ja maakuntalehdissä sekä Internet-sivuillaan.

Avustuksen hakijan tulee 3 momentin mukaan hakemuksen yhteydessä antaa rahapeliyhteisölle oikeat ja riittävät tiedot avustuksen käyttötarkoituksesta sekä niistä muista seikoista, joita tarvitaan hakemuksen ratkai-

semiseksi.

Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin 4 momentin mukaan avustusten hakuajoista ja ajankohdasta, jolloin hakijalta viimeistään tulee edellyttää oikeuskelpoisuutta. Avustusten hakuajoista on nyt säädetty raha-automaattiasetuksen 31 §:ssä. Tarkoituksena on, että uudessa valtioneuvoston asetuksessa pääpiirteissään noudatettaisiin nykyistä hakemis- ja jakoaikataulua, jonka mukaan hakemukset jätetään edellisen vuoden syyskuun loppuun mennessä, rahapeliyhdistys toimittaa sosiaali- ja terveysministeriölle jakoehdotuksensa avustusvuoden tammikuun alussa ja valtioneuvosto päättää jaosta viimeistään helmikuun alkupuolella. Raha-automaattiasetuksen 31 §:n mukaan ei syyskuun hakuajasta myöhästyneitä hakemuksia voida lainkaan käsitellä. Erityisistä syistä saattaa kuitenkin olla perusteltua, että myöhästynytkin hakemus voidaan ottaa käsiteltäväksi. Tarkoituksena on myös säätää asetuksella hakuajoista vuosittaisten jakojen lisäksi tehtävien poikkeuksellisten erillisjakojen varalta.

Raha-automaattiasetuksessa ei ole säädetty ajankohdasta, jolloin avustuksen hakijan viimeistään on tullut olla oikeuskelpoinen eli rekisteröity yhteisö tai säätiö. Avustuskäytäntö on ollut tässä suhteessa horjuvaa. Yhtenäisen käytännön luomiseksi on asiasta syytä säätää valtioneuvoston asetuksella.

6 §. *Avustusten myöntämisestä päättäminen.* Pykälässä säädettäisiin avustushakemusten käsittelystä, jakoehdotuksen antamisesta ja jakopäätöksen tekemisestä. Pykälää vastaava säännös sisältyy yleisemmin kirjoitetun ehdotetun arpajaislain 20 §:ään.

Pykälän 1 momentin mukaan rahapeliyhdistys valmistelee ehdotuksen avustusten myöntämisestä. Jakoehdotukseen tulee liittää hakijakohtainen avustussuunnitelma seuraavien kolmen vuoden ajalle. Menettely vastaa nykyistä raha-automaattiasetukseen perustuvaa käytäntöä.

Pykälän 2 momentin mukaan jakoehdotus ja avustussuunnitelma annetaan sosiaali- ja terveysministeriölle, jonka esittelystä valtioneuvosto päättää avustusten myöntämisestä. Valtioneuvostolla tarkoitetaan valtioneuvoston yleisistuntoa. Menettely vastaa nykyistä raha-automaattiasetukseen perustuvaa käytäntöä.

Sosiaali- ja terveysministeriö ohjaa ja valvoo 3 momentin mukaan rahapeliyhdistystä jakoehdotuksen ja avustussuunnitelman valmistelutehtävissä menettelyyn liittyvissä kysymyksissä. Tehtävä vastaa nykyistä käytäntöä.

Jakoehdotuksen antamisen määräajoista säädettäisiin 4 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella. Raha-automaattiyhdistyksen on tullut antaa raha-automaattiasetuksen nojalla jakoehdotuksensa jakovuoden tammikuun 15 päivään mennessä ja sosiaali- ja terveysministeriön on tullut saattaa ehdotus valtioneuvoston päätettäväksi siitä kuukauden kuluessa. Vastaavaa käytäntöä on tarkoitus jatkaa. Lisäksi tulee asetuksella säätää määräajoista, joita noudatetaan mahdollisten poikkeuksellisten erillisjakojen kohdalla.

7 §. *Avustuspäätös.* Pykälässä säädettäisiin avustusta koskevan päätöksen muodosta ja sisällöllisistä vähimmäisvaatimuksista. Avustuspäätös on yleisnimitys kaikille tässä laissa tarkoitetuissa asioissa tehdyille päätöksille. Avustuspäätös voi koskea avustuksen myöntämistä tai myöntämättä jättämistä, käyttötarkoituksen tai käytön ehtojen muuttamista, siirtämistä toiselle saajalle, maksamista, maksatuksen keskeyttämistä, takaisinperintää ja kuittausta. Pykälä vastaa valtioneuvoston yleispäätöksen 4 §:ää ja ehdotetun valtioneuvoston asetuslain 11 §:ää.

Pykälän 1 momentin mukaan avustusta koskevasta asiasta tehdään kirjallinen päätös. Tarkoituksena on, että kaikki avustusta koskevaan asiaan liittyvät ratkaisut ovat asianmukaisella tavalla kirjallisesti dokumentoituja. Ratkaisua ei voi antaa suullisesti.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin sellaisen avustuspäätöksen vähimmäissisällöstä, jolla myönnetään avustus. Avustuksen käyttötarkoitus ja määrä on esitettävä avustuspäätöksessä mahdollisimman yksiselitteisesti.

Avustuspäätökseen voidaan pykälän 3 momentin mukaan ottaa 4 §:n 1 momentissa säädettyjen seikkojen toteutumisen varmistamiseksi välttämättömiä avustuksen käyttämistä koskevia ehtoja ja rajoituksia. Ehdot ja rajoitukset voivat koskea avustuksen käyttöön hyväksyttäviä kuluja ja avustuksen käyttötarkoitusta, avustuksen käyttötapaa tai sitä, miten avustuksensaajan on meneteltävä

käyttäessään avustusta avustuksen kohteena olevassa toiminnassa tai hankkeessa.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin niistä seikoista, jotka tulee tarvittaessa ottaa päätökseen, jolla myönnetään avustusta. Luettelo on lähinnä informatiivinen, eikä sitä ole tarkoitettu tyhjentäväksi. Momentin 1 kohdan mukaan päätöksestä tulee käydä ilmi avustuksen enimmäismäärä avustuksen kohteena olevasta toiminnasta tai hankkeesta aiheutuvista kokonaiskuluista ja momentin 2 kohdan mukaan muutkin avustuksen myöntämisen ja maksamisen perusteet. Jos tarkoituksena on, että avustusta myönnetään useamman vuoden ajan, tulee avustuspäätökseen momentin 3 kohdan mukaan myös liittää avustussuunnitelma seuraaville kolmelle vuodelle. Avustussuunnitelma on avustuksen saajille annettu tiedoksi tähänkin saakka. Avustussuunnitelma ei sido avustuksen myöntäjää.

8 §. *Avustuksen maksaminen.* Pykälässä säädettäisiin avustuksen maksamisen ajan kohdasta ja edellytyksistä sekä siitä, mitä tietoja avustuksen saajan tulee antaa avustuksen maksamista varten. Pykälä vastaa 1 ja 2 momentin osalta valtioneuvoston yleispäätöksen 5 §:ää eräin kielellisin täsmennyksin ja 3 momentin osalta ehdotetun valtioneuvoston 12 §:n 4 momenttia.

Pykälän 1 momentin mukaan rahapeliyhteisö maksaa toiminta-avustukset vuosittain neljänä yhtä suurena eränä kultakin vuosineljännekseltä aikaisintaan helmikuun, touko-kuun, elokuun ja marraskuun aikana, jollei kustannusten tai toiminnan ajoittumisen olennaisten vaihtelujen taikka toiminnan muutosten johdosta ole yksittäistapauksessa perusteltua tästä poiketa.

Pykälän 2 momentin mukaan rahapeliyhteisö maksaa erityisavustukset kulujen ja töiden ajoittumisen perusteella sen suuruisissa erissä kuin se katsoo avustuksia tarvittavan avustuspäätöksen mukaisiin hyväksyttäviin kuluihin. Kiinteän omaisuuden, rakennuksen tai rakennuksessa olevan huoneiston hankintaan, rakentamiseen tai perusparannukseen myönnetyn erityisavustuksen maksamisen ehtona on lisäksi, että rahapeliyhteisö on hyväksynyt rakennus- tai hankintasuunnitelman ja selvityksen hankkeen kokonaisrahoituksen ja käyttökulujen rahoituksen toteutumisesta. Sitä ennen voidaan avustusta maksaa suun-

nittelukuluihin. Valtioneuvoston yleispäätöksen 5 §:n 2 momentissa viitattiin toimitilojen tai asuntojen rakentamiseen, peruskorjaukseen tai hankintaan myönnettyihin erityisavustuksiin. Uusi sanamuoto perustuu valtioneuvoston lakiluonnoksessa käytettyyn ilmaisuun.

Pykälän 3 momentin mukaan avustuksen saajan tulee antaa rahapeliyhteisölle avustuksen maksamiseksi oikeat ja riittävät tiedot.

Pykälän 4 momentin mukaan sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö ohjaa ja valvoo rahapeliyhteisöä avustusten maksamistehtävässä. Käytännössä ministeriö on tätä tehtävää hoitanut tähänkin saakka.

4 luku. **Avustuksen käyttö ja sen valvonta**

9 §. *Avustuksen käyttö.* Pykälässä säädettäisiin avustuksen saajan velvoitteiden perusteista avustuksen käytössä. Pykälän 1 momentti vastaa valtioneuvoston yleispäätöksen 6 §:ää ja 2—4 momentit ehdotetun valtioneuvoston 13 §:n 2—4 momenttia. Pykälän 1 momentin mukaan avustus saadaan käyttää ainoastaan avustuspäätöksen mukaiseen tarkoitukseen. Avustuspäätösten suuren määrän vuoksi on lisäksi tarpeen viittaus avustushakemuksen sisältöön mahdollisissa tulkintatapauksissa. Jollei avustuspäätöksessä ole käytötarkoitusta tarkemmin yksilöity, avustus on käytettävä hakemuksessa mainittuun tarkoitukseen.

Pykälän 2 momentin mukaan saajan on sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään, noudatettava avustuksen käyttämisessä avustettavassa toiminnassa tai hankkeessa avustuspäätökseen otettuja ehtoja ja rajoituksia.

Pykälän 3 ja 4 momentissa säädettäisiin, kuinka kauan avustuksen saajan tulee käyttää avustuspäätöksessä määriteltyyn tarkoitukseen sellaista omaisuutta, jonka hankintaa, rakentamista tai perusparannusta on tuettu avustuksella. Jos avustus on myönnetty kiinteän omaisuuden, rakennuksen tai rakennuksessa olevan huoneiston hankintaan taikka rakentamiseen tai perusparannukseen, on käyttöaikavelvoite 30 vuotta avustuksen myöntämisestä. Jos käyttökohteena on muun kaltainen omaisuus, on käyttövelvoite kymmenen vuotta avustuksen maksamisesta.

Omaisuu den käyttöajat vastaavat valtioneuvoston yleispäätöksen 23 §:ssä määriteltyjä takaisinperinnän määräaikoja.

Pykälän 5 momentin mukaan investointiavustuksen saaja voi 3 ja 4 momentissa säädetyn estämättä antaa avustetuissa tiloissa harjoitettavan toiminnan tai osan toiminnasta muun tahon järjestettäväksi, jos toiminta on avustuksen käyttötarkoituksen mukaista. Toiminnan antamisessa muun tahon järjestettäväksi on lisäksi noudatettava mitä hankintojen kilpailuttamisesta julkisia hankintoja koskevassa lainsäädännössä säädetään. Yleensä toiminnan antaminen muun tahon järjestettäväksi on kilpailutettava. Momentti on tarpeen sen vuoksi, että 3 ja 4 momentissa edellytetään, ettei omaisuutta saa luovuttaa toiselle. Joissakin tapauksissa on perusteltua ja taloudellista, että avustuksensaaja ei itse harjoita toimintaa avustetuissa tiloissa.

Momentti vastaa viime aikaista avustuskäytäntöä.

10 §. *Avustuksen saajan tiedonantovelvollisuus.* Pykälässä säädettäisiin avustuksen saajan avustuksen käytön valvontaan liittyvästä tiedonantovelvollisuudesta. Pykälä vastaa ehdotetun valtioneuvoston lain 14 §:ää.

Pykälän 1 momentin mukaan avustuksen saajan tulee antaa rahapeliyhteisölle avustuspäätöksen ehtojen noudattamisen valvomiseksi oikeat ja riittävät tiedot.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin avustuksen saajan ilmoitusvelvoitteesta. Avustuksen saajan tulee ilmoittaa viipymättä rahapeliyhteisölle avustuksen käyttötarkoituksen toteutumiseen vaikuttavasta muutoksesta tai muusta avustuksen käyttöön vaikuttavasta muutoksesta. Ilmoitusvelvollisuus käsittää avustuksen ehtojen noudattamisen ja avustuksen tarkoituksen toteutumisen kannalta merkityksellisellä tavalla avustuksen käyttöön vaikuttavat olosuhteiden muutokset. Muutoksella tarkoitetaan myös hankkeen tai toiminnan toteuttamisen laadussa tai laajuudessa taikka toiminnan muussa rahoituksessa tapahtuvat olennaiset muutokset.

11 §. *Hyväksyttävät kulut.* Lain 11—14 §:ään sisältyvät avustusten käytön valvonnan kannalta keskeiset hyväksyttäviä kuluja koskevat säännökset. Pykälässä säädettäisiin ehdoista, jotka koskevat kaikkia avustuslajeja. Pykälä vastaa valtioneuvoston yleispäätöksen

7 §:ää.

Pykälän 1 momentin mukaan hyväksyttäväksi kuluiksi katsotaan avustuspäätöksen mukaisesta toiminnasta tai hankkeesta johtuvat tarpeelliset ja määrältään kohtuulliset kulut.

Hyväksyttävistä kuluista vähennetään 2 momentin mukaan samaan tarkoitukseen myönnettyt muut julkiset avustukset. Tarkoituksena on varmistaa, etteivät avustukset yhteen laskettuna nouse kuluja suuremmiksi. Jos avustuspäätöksessä on ilmoitettu avustuksen osuus hyväksyttävistä kuluista, voi raha-automaattiavustus yhdessä muiden julkisten avustusten kanssa olla enintään tämän ilmoitetun avustusosuuden suuruinen, jollei avustuspäätöksestä muuta ilmene. Esimerkiksi investointiavustuksiin sisältyy avustuskäytännössä poikkeuksetta avustusprosentti. Joissakin tapauksissa saattaa olla tarkoituksenmukaista toimia siten, että avustuspäätöksessä erikseen todetaan, ettei tiettyjä julkisia avustuksia oteta pykälää sovellettaessa huomioon.

Pykälän 3 momentin mukaan hyväksyttäviä kuluja eivät ole poistot, arvovähennykset, vuokra-arvot eivätkä sellaiset varaukset tai muut laskennalliset erät, jotka eivät perustu jo toteutuneisiin kuluihin tai menetyksiin. Hyväksyttäviä kuluja eivät myöskään ole lainojen lyhennykset eivätkä muut kuin 14 §:ssä tarkoitettut rahoituskulut, ellei avustuspäätöksestä muuta ilmene. Mainitussa pykälässä on kyse rakennusaikaisista korkokuluista, jotka avustuskäytännössä on hyväksytty sisällytettäväksi perustamismenoihin.

12 §. *Yleisavustus.* Pykälässä määritellään yleisavustukselle hyväksyttävät kulut. Pykälä vastaa valtioneuvoston yleispäätöksen 8 §:ää.

Yleisavustusta saadaan 1 momentin mukaan käyttää avustettavasta toiminnasta aiheutuviin kuluihin ja avustettavaan toimintaan liittyvän irtaimen käyttöomaisuuden hankintamenoihin.

Yleisavustusta ei 2 momentin mukaan kuitenkaan saa käyttää sellaisiin irtaimen käyttöomaisuuden hankintamenoihin, jotka aiheutuvat toimintayksikön perustamisesta, laajentamisesta, uudelleenjärjestämisestä tai perusparannuksesta.

Tarvikkeiden ja julkaisujen myynnistä tai siihen verrattavasta välitystoiminnasta ote-

taan 3 momentin mukaan hyväksyttävänä kuluna huomioon vain toiminnan alijäämä.

13 §. *Kohdennettu toiminta-avustus.* Pykälässä määritellään kohdennetulle toiminta-avustukselle hyväksyttävät kulut. Pykälä vastaa valtioneuvoston yleispäätöksen 9 §:ää.

Kohdennettua toiminta-avustusta saadaan 1 momentin mukaan käyttää vain avustettavasta toiminnasta aiheutuviin erilliskuluihin vähennettynä toiminnan erillistuotoilla.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin kurssi-, loma- tai muuhun vastaavaan toimintaan myönnettyistä avustuksista, joissa erilliskulut voidaan määritellä tavanomaisesta poikkeavalla tavalla. Kun avustus käytetään majoitukseen, täysihoitoon tai vastaavaan ylläpitoon kuten esimerkiksi lomatukeen tai sopeutumisvalmennuskursseihin, hyväksytään erilliskuluina enintään asianomaisen toimintayksikön tavanomaista vuorokausiveloitusta vastaava määrä. Avustuksesta saadaan tällöin käyttää enintään kymmenen prosenttia toiminnan järjestämisestä aiheutuviin kuluihin kuten tiedotus-, toimisto-, hallinto- ja ohjelmakuluihin.

14 §. *Erityisavustus.* Pykälässä määritellään investointi- ja projektiavustukselle hyväksyttävät kulut. Pykälä vastaa valtioneuvoston yleispäätöksen 10 §:ää.

Pykälän 1 momentin mukaan erityisavustusta saadaan käyttää vain avustettavasta investoinnista tai hankkeesta aiheutuviin erilliskuluihin vähennettynä hankkeen erillistuotoilla.

Pykälän 2 momentin mukaan perustamismenoihin myönnetyn erityisavustuksen hyväksyttäviä kuluja ovat käyttöomaisuuden hankinta-, rakennus- ja perusparannusmenot, rakennusaikaiset korko- ja muut rahoituskulut vähennettynä vastaavilla korko- ja rahoitustuotoilla sekä perustamiseen liittyvät irtaimen käyttöomaisuuden hankintamenot.

15 §. *Asiakkaiden valinta.* Pykälässä säädettäisiin menettelystä, jota tulee noudattaa, kun avustusta myönnetään lomatukeen, kurssitoimintaan tai muuhun vastaavaan toimintaan, jolloin käytännössä avustuksensaaja tai jokin muu taho valitsee lomalle tai kurssille pääsevän henkilön. Koska tämän kaltaisten avustusten määrä on perinteisesti ollut erittäin mittavaa ja raha-automaattiavustuksia on myönnetty vuosittain näihin tarkoituksiin

noin 100 milj. mk, on katsottu, että menettelytapasäännökset ovat tarpeen. Pykälä vastaa valtioneuvoston yleispäätöksen 11 §:ää eräin kielellisin muutoksin.

Pykälän mukaan tulee avustuksen saajan, jos toiminta-avustusta koskevassa avustuspäätöksessä tai siihen liitettyssä erityisehdossa edellytetään asiakkaiden valintaa hakemusten perusteella, ottaa asiakkaita valittaessa huomioon palvelun tai tuen tarvetta osoittavat sosiaaliset ja terveydelliset tekijät tai asiakkaan ja hänen avio- tai avopuolisonsa tulot sekä aiempi osallistuminen vastaavaan avustettuun toimintaan. Hakumenettelystä ja valintaperusteista tulee tiedottaa mahdollisimman laajasti ottaen huomioon käytettävissä olevan avustuksen määrä. Asiakkaiden valinnan seuranta ja tilastointi on järjestettävä niin, että avustuksen käyttöehtojen noudattamista voidaan vaikeuksitta valvoa. Koska hakemukset sisältävät henkilön tuloja ja terveydentilaa koskevia tietoja, tulee asiakkaiden valintaa koskevat asiakirjat säilyttää samalla tavoin kuin tositteet ottaen huomioon, että asiakkaiden antamat tiedot ovat luottamuksellisia.

16 §. *Avustusten käyttöaika.* Pykälässä säädetään kirjausperiaatteesta ja eri avustuslajeille hyväksyttävistä käyttöajoista. Vaikka lähtökohtana on, että avustukset myönnetään ensisijaisesti myöntämivuoden kuluihin ja avustus mitoitetaan sen perusteella kuinka paljon hakijan arvioidaan tarvitsevan avustusta myöntämivuonna kyseiseen toimintaan tai hankkeeseen, siirtyy avustusta eri syistä käytettäväksi myös avustuksen myöntämivuotta seuraavana vuonna. Pykälä vastaa valtioneuvoston yleispäätöksen 13 ja 14 §:ää eräin avustuskäytäntöön perustuvien täsmennyksin.

Pykälän 1 momentin mukaan otetaan kullekin vuodelle hyväksyttävänä kuluina huomioon ne kulut, jotka kirjanpitolain (1336/1997) 3 luvun 3 §:n 1 momentin 5 kohdan mukaan on merkittävä kyseiseltä tilikaudelta laadittavaan tilinpäätökseen.

Pykälän 2 momentin mukaan toiminta-avustusta saadaan käyttää avustuksen myöntämivuoden ja sitä seuraavan kalenterivuoden aikana syntyviin kuluihin tai menoihin, jollei avustuspäätöksestä ilmene, että avustusta saadaan käyttää myös avustuksen

myöntämisvuotta aikaisemmin syntyneisiin kuluihin tai menoihin taikka alijäämiin.

Erityisavustusta saadaan 3 momentin mukaan käyttää avustuksen myöntämisvuoden ja sitä seuraavan kalenterivuoden aikana syntyviin kuluihin ja menoihin. Ennen avustuksen myöntämisvuotta syntyneisiin kuluihin tai menoihin saadaan avustusta käyttää, jos kulut tai menot ovat aiheutuneet avustuspäätöksessä tarkoitettua hankkeesta. Lisäys saattaa tulla sovellettavaksi eräiden hankkeiden kohdalla.

Pykälän 4 momentissa todetaan, että käyttöaika voidaan erityisestä syystä määritellä pitemmäksikin ajaksi. Esimerkkinä voidaan mainita Takuu-säätiölle takaustappioihin myönnetty avustukset, joiden käyttöaika saattaa olla viidestä kymmeneen vuotta.

17 §. *Vakuuttaminen.* Pykälässä säädettäisiin avustuksen saajan velvollisuudesta huolehtia avustetun omaisuuden riittävästä ja tarkoituksenmukaisesta vakuuttamisesta. Pykälä vastaa valtioneuvoston yleispäätöksen 15 §:ää.

18 §. *Kirjanpito ja tilintarkastus.* Pykälä vastaa valtioneuvoston yleispäätöksen 16 §:ää.

Avustuksen saajan on 1 momentin mukaan järjestettävä kirjanpitonsa kirjanpitolaissa säädetyllä tavalla. Kirjanpito on järjestettävä siten, että avustuksen käyttöä voidaan kirjanpidosta luotettavasti seurata.

Pykälän 2 momentin mukaan avustuksen saajan on järjestettävä tilintarkastus tilintarkastuslain (936/1994) edellyttämällä tavalla.

19 §. *Selvitys avustuksen käytöstä.* Pykälässä säädettäisiin avustuksen saajan selvitysvelvoitteesta. Pykälä vastaa valtioneuvoston yleispäätöksen 17 §:ää.

Pykälän 1 momentin mukaan avustuksen saajan on seuraavan vuoden huhtikuun loppuun mennessä tehtävä rahapeliyhteisölle kultakin vuodelta selvitys avustuksen käytöstä. Selvitykseen on liitettävä tilinpäätös, tilintarkastuskertomus, tuloksellisuutta koskevat selvitykset sekä muut tarpeelliset selvitykset.

Pykälän 2 momentin mukaan avustuksen saajan on liitettävä selvitykseen avustuksen saajasta ja sen määräysvallassa olevista yhteisöistä ja säätiöistä laadittu konsernitilinpäätös tai vastaavat tiedot sisältävä laskelma.

20 §. *Työllisyys ehdot.* Pykälän mukaan on niiden rakennustöiden suorittamisesta, joita varten avustamista on myönnetty, noudatettava työllisyyslain (275/1987) 12 §:n 2 momentissa tarkoitettuja ehtoja. Kyse on työvoiman käyttöä koskevista ehdoista, joiden perusteet valtioneuvosto on vahvistanut.

Pykälä vastaa valtioneuvoston yleispäätöksen 18 §:ää.

21 §. *Rahapeliyhteisön valvontatehtävä.* Pykälässä säädettäisiin rahapeliyhteisön valvontatehtävästä ja sosiaali- ja terveysministeriön tehtävistä rahapeliyhteisön ohjauksessa ja valvonnassa. Pykälä vastaa ehdotetun valtionavustuslain 15 ja 36 §:ää sekä rahanautomaattiasetuksen 32 §:ää.

Pykälän 1 momentin mukaan rahapeliyhteisön on huolehdittava avustuksen asianmukaisesta ja riittävästä valvonnasta hankkimalla avustuksen käyttö- ja seurantatietoja sekä muita tietoja samoin kuin tekemällä tarvittaessa tarkastuksia.

Pykälän 2 momentin mukaan rahapeliyhteisön on sopivalla tavalla seurattava myönnettyjen avustusten käytön tuloksellisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta sekä niiden vaikutuksia kilpailuun ja eri väestöryhmien asemaan samoin kuin niiden muita vaikutuksia. Rahapeliyhteisön on määräajoin arvioitava avustusten tarpeellisuutta ja kehittämistarpeita. Momentin velvoite vastaa noudatettua käytäntöä.

Pykälän 3 momentin mukaan sosiaali- ja terveysministeriö ohjaa ja valvoo rahapeliyhteisöä avustusten käytön valvontatehtävässä.

Pykälän 4 momentin mukaan rahapeliyhteisön tulee vuosittain toimittaa sosiaali- ja terveysministeriölle kertomus avustusten käytön valvonnasta ja seuraavaa vuotta koskeva valvontasuunnitelma. Valvontakertomuksen ja valvontasuunnitelman antamisen määräajoista säädetään asetuksella. Valvontasuunnitelman toimittamisvelvoite vastaa noudatettua käytäntöä. Rahanautomaattiyhdistys on vuosittain toimittanut valvontasuunnitelman vuoden alussa.

22 §. *Tarkastusoikeus.* Pykälässä säädettäisiin rahapeliyhteisön tarkastusoikeuksista avustusten valvonnassa ja oikeudesta käyttää tarkastuksissa ulkopuolista tilintarkastajaa ja asiantuntijaa. Pykälä vastaa ehdotetun valtionavustuslain 16 §:ää.

Rahapeliyhteisöllä on 1 momentin mukaan oikeus suorittaa avustuksen maksamisessa ja käytön valvonnassa tarpeellisia, avustuksen saajan talouteen ja toimintaan kohdistuvia tarkastuksia. Toiminnan ja talouden tarkastus sisältää myös hallinnon tarkastuksen. Jos avustus on myönnetty 4 §:n 3 momentissa säädetyllä tavalla käytettäväksi avustuspäätöksen mukaista käyttötarkoitusta toteuttavan muun tahon toimintaan tai hankkeeseen, on rahapeliyhteisöllä oikeus tarvittaessa tarkastaa avustuspäätöksen mukaista toimintaa tai hanketta toteuttavan tahon taloutta tai toimintaa.

Koska sosiaali- ja terveysministeriö ohjaa ja valvoo rahapeliyhteisön tarkastustoimintaa, on myös ministeriöllä oltava vastaava tarkastusoikeus kuin rahapeliyhteisöllä.

Pykälän 2 momentin mukaan voi rahapeliyhteisö erityisestä syystä valtuuttaa viranomaisen tai ulkopuolisen tilintarkastajan suorittamaan 1 momentissa tarkoitettuja tarkastuksia. Valtuuttamisesta tulee tehdä asianmukaisesti dokumentoitu hallintopäätös. Rahapeliyhteisö ei voi pykälän perusteella kokonaisuudessaan siirtää sille kuuluvaa tehtävää valvoa avustusten käyttöä viranomaiselle tai tilintarkastajalle, vaan valtuutus voi koskea vain rajattua tehtävää tai tehtäväryhmää.

Pykälän 3 momentin mukaan voi ulkopuolinen asiantuntija rahapeliyhteisön pyynnöstä avustaa tarkastuksessa. Tämä voi olla tarpeen esimerkiksi silloin kun investointi- tai hankesuostuksen yhteydessä vaaditaan teknisten ominaisuuksien arviointia.

Pykälän 4 momentissa säädetään hallintomenettelyä ja muuta yleishallinto-oikeutta koskevan lainsäädännön soveltamisesta tilintarkastajaan ja ulkopuoliseen asiantuntijaan näiden hoitaessa tämän lain mukaisia tehtäviä. Tilintarkastajaan ja ulkopuoliseen asiantuntijaan on sovellettava hallintomenettelylakia, kielilakia, viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia sekä valtion virkamieslain 14 ja 15 §:ää.

Tilintarkastajaan ja ulkopuoliseen asiantuntijaan sovelletaan 5 momentin mukaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä.

23 §. *Tarkastuksen suorittaminen.* Pykälässä säädettäisiin tarkastuksen kohteena olevan avustuksen saajan velvoitteista ja tarkastusta

suorittavan oikeuksista tämän lain mukaisissa tarkastuksissa. Pykälä vastaa ehdotetun valtionavustuslain 17 §:ää.

Pykälän 1 momentin mukaan avustuksen saajan on korvauksetta annettava tarkastusta suorittavalle toimihenkilölle, virkamiehelle ja 22 §:n 2 momentissa tarkoitettulle tilintarkastajalle kaikki tarkastuksen kannalta tarpeelliset tiedot ja selvitykset, asiakirjat, tallenteet ja muu aineisto sekä muutoinkin avustettava tarkastuksessa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin tarkastusta suorittavan henkilön oikeudesta ottaa tarkastuksen kohteena oleva aineisto haltuunsa ja tässä noudatettavasta menettelystä. Aineiston haltuunotosta on tarkastuksen yhteydessä laadittava pöytäkirja, jossa on mainittava haltuunoton tarkoitus ja haltuun otettu aineisto. Aineisto on palautettava viipymättä, kun sitä ei enää tarvita tarkastuksen suorittamiseksi.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin tarkastusta suorittavan oikeudesta päästä tarkastuksen edellyttämässä laajuudessa avustuksen saajan hallinnassa tai käytössä oleviin liike-, varasto- tai muihin vastaaviin toiminnan harjoittamiseen käytettäviin tiloihin ja muille alueille, joiden olosuhteilla on merkitystä avustuksen myöntämiseen ja käytön valvontaan. Tarkastusta ei saa suorittaa kotirauhan piiriin kuuluvissa tiloissa. Kotirauhan piirin ydinalueena on yksityisen henkilön asunto.

24 §. *Virka-apu.* Pykälä sisältää virka-apua koskevan säännöksen. Rahapeliyhteisöllä on oikeus saada poliisi-, tulli-, vero- ja ulosottoviranomaisilta tarpeellista virka-apua tässä laissa tarkoitettujen valvonta- ja tarkastustehtävien suorittamisessa. Pykälä vastaa ehdotetun valtionavustuslain 18 §:ää.

25 §. *Maksatuksen keskeytys.* Pykälässä säädettäisiin rahapeliyhteisön oikeudesta määrätä avustuksen maksaminen keskeytettäväksi. Kyse on väliaikaisesta turvaamistoimesta, jonka avulla maksaminen voidaan keskeyttää asian tarkemman selvittelyn ajaksi. Tämän jälkeen on rahapeliyhteisön tehtävä päätös maksatuksen jatkamisesta tai avustuksen maksamisen lopettamisesta. Jos takaisinperinnän edellytykset täyttyvät, on rahapeliyhteisön käynnistettävä takaisinperintämenettely. Pykälä vastaa ehdotetun valtionavustuslain 19 §:ää. Vastaava säännös on

jossain määrin eri muotoisena sisältynyt jo valtioneuvoston yleispäätökseen.

Maksamisen keskeyttämisestä on tehtävä päätös eikä sitä voi tehdä tosiasiallisena toimenä. Avustuksen saaja voi tämän lain 40 §:n mukaan hakea oikaisuvaatimuksella muutosta tähän päätökseen, mutta rahapeliyhteisö saa keskeyttää maksatuksen oikaisupyynnön käsittelyn ajaksi.

Rahapeliyhteisö voi pykälän 1 kohdan mukaan tehdä päätöksen avustuksen maksamisen keskeyttämisestä, jos on perusteltua aihetta epäillä, että avustuksen saaja ei anna tämän lain 8 §:n 3 momentissa tarkoitettulla tavalla oikeita ja riittäviä tietoja avustuksen maksamiseksi tai että avustuksen saaja käyttää avustusta vastoin tämän lain 9 §:ssä säädettyjä velvoitteitaan taikka että avustuksen saaja laiminlyö 10 §:ssä säädettyjä tiedonantovelvoitteitaan.

Pykälän 2 kohdan mukaan päätös maksamisen keskeyttämisestä voidaan tehdä, kun ne perusteet, joilla avustus on myönnetty, ovat olennaisesti muuttuneet. Tällöin on tarpeen selvittää, miten muutokset vaikuttavat mahdollisuuksiin käyttää avustusta tässä laissa ja avustuspäätöksessä tarkoitettulla tavalla.

Pykälän 3 kohdan mukaan avustuksen maksatus saadaan keskeyttää, kun Euroopan yhteisön lainsäädännössä tätä edellytetään. Rahapeliyhteisöllä on lainkohdan perusteella oikeus ja yleensä myös samanaikaisesti Euroopan yhteisön lainsäädännön perusteella velvollisuus keskeyttää maksatus asian selvittämisen ajaksi, jos avustuksen toimeenpano näyttäisi olevan ristiriidassa Euroopan yhteisön lainsäädännöstä johtuvien vaatimusten kanssa.

5 Luku. Avustuksen palauttaminen ja takaisinperintä

26 §. *Avustuksen palauttaminen.* Pykälä vastaa ehdotetun valtioneuvustuslain 20 §:n 1 momenttia.

Avustuksen saajan tulee pykälän mukaan viipymättä palauttaa virheellisesti tai liikaa taikka muutoin ilmeisen perusteettomasti saamansa avustus tai sen osa. Avustuksen saajan tulee myös palauttaa avustus tai sen osa, jos sitä ei voida käyttää avustuspäätöksessä edellytetyllä tavalla. Pykälä sisältää

velvoitteen perusteettoman edun palauttamiseen. Pykälä edellyttää perusteetonta etua saaneen ryhtyvän oma-aloitteisesti ja viipymättä toimenpiteisiin liikaa taikka ilmeisen perusteetta saadun etuuden palauttamiseksi.

Virheellisesti tai liikaa saatua avustusta on suoritus, joka teknisen virheen vuoksi maksetaan perusteetta tai liian suurena. Ilmeisen perusteetta saatuna avustuksena pidetään avustusta, joka on saatu vaikka avustuksen saaja ei täytä avustuksen myöntämisen yleisiä edellytyksiä.

Jos palautettava määrä on enintään kymmenen euroa, palautus saadaan jättää tekemättä.

27 §. *Velvollisuus takaisinperintään.* Pykälässä säädettäisiin avustuksen pakollisesta takaisinperinnästä. Pykälässä säädettyissä tilanteissa sosiaali- ja terveysministeriöllä ei ole takaisinperintään ryhtymisen suhteen harkintavaltaa, vaan avustuksen maksaminen on määrättävä lopetettavaksi ja jo maksettu avustus perittäväksi takaisin. Perusteina ovat avustuksen saajan olennaisesti virheellinen tai vilpillinen menettely.

Pykälä vastaa ehdotetun valtioneuvustuslain 21 §:ää. Vastaavaa takaisinperintävelvollisuutta koskevaa säännöstä ei ole ollut valtioneuvoston yleispäätöksessä, jonka 22 §:n nojalla sosiaali- ja terveysministeriöllä on eräissä tapauksissa harkinnanvarainen takaisinperintäoikeus. Tarkoituksenmukaista on, että myös raha-automaattiavustusten kohdalla maksetaan saman kaltainen takaisinperintämenettely kuin muissa julkisissa avustuksissa.

Pykälän 1 kohdassa säädettäisiin takaisinperintäperusteeksi tämän lain 26 §:n mukaisen palautusvelvollisuuden laiminlyönti. Kohdan nojalla ministeriö voi tarvittaessa hallintopäätöksellä vahvistaa palautusvelvollisuuden olemassaolon ja määrän. Laissa säädetyn nimenomaisen velvoitteen vastainen menettely on aina olennainen virhe ja sen vuoksi ei ole erikseen säädetty olennaisuusvaatimusta.

Pykälän 2 kohdassa säädettäisiin takaisinperintäperusteeksi avustuksen käyttäminen olennaisesti muuhun tarkoitukseen kuin mihin se on myönnetty. Avustuspäätöksen mukainen käyttötarkoitus ei tällöin toteudu joko lainkaan tai merkittävästi osin.

Pykälän 3 kohdan mukaan maksamisen lopettamisen tai takaisinperinnän perusteena on väärän tai harhaanjohtavan tiedon antaminen seikasta, joka on omiaan olennaisesti vaikuttamaan avustuksen saantiin, määrään tai ehtoihin. Virheellisen tiedon antamisen ohella olennaisen tiedon salaaminen on pykälän mukaan maksamisen lopettamisen tai takaisinperinnän peruste.

Pykälän 4 kohdassa säädettäisiin perusteeksi se, että avustuksensaaja pykälän 1—3 kohtaan verrattavalla tavalla olennaisesti rikkoo avustuksen käyttämistä koskevia säännöksiä tai avustuspäätöksen ehtoja.

28 §. *Avustuksen harkinnanvarainen takaisinperintä.* Pykälässä säädettäisiin avustuksen harkinnanvaraisesta maksamisen lopettamisesta ja takaisinperinnästä. Pykälä vastaa ehdotetun valtionavustuslain 22 §:ää. Takaisinperintäperusteet vastaavat osittain valtioneuvoston yleispäätöksen 20 ja 22 §:ssä todettuja perusteita.

Ehdotetun lain 27 §:ssä tarkoitetuissa tilanteissa kyse on avustuksen saajan olennaisella tavalla virheellisestä ja vilpillisestä menettelystä. Lain 28 §:ssä ovat sen sijaan kyseessä eräät olosuhteiden muutokset sekä eräät avustuksen saajan menettelyt, jotka eivät välttämättä aina ole sillä tavalla olennaisia, että niiden seurauksena tulisi olla avustuksen maksamisen lopettaminen ja takaisinperintä.

Pykälän 1 momentin 1 kohdassa säädettäisiin maksamisen lopettamisen ja takaisinperinnän perusteeksi se, jos avustuksen saaja toimii 8 §:n 3 momentin taikka 9 tai 10 §:n vastaisesti.

Momentin 2 kohdassa säädettäisiin maksamisen lopettamisen ja takaisinperinnän perusteeksi 23 §:ssä säädetyn avustamisvelvollisuuden laiminlyönti.

Momentin 3 kohdan mukaan takaisinperintäperusteena voi olla avustuksen kohteena olevan toiminnan olennainen supistaminen tai luovuttaminen toiselle.

Momentin 4 kohdassa säädettäisiin takaisinperintäperusteeksi avustuksella hankittu omaisuuden omistus- tai hallintaoikeuden luovuttaminen toiselle. Perustetta voidaan soveltaa silloin, kun avustus on myönnetty tietyn omaisuuden hankintaa, rakentamista tai perusparannusta varten, minkä vuoksi omaisuuteen kohdistuvat 9 §:ssä määritellyt

käyttöaikavelvoitteet. Avustus voidaan jättää perimättä takaisin, kun omaisuutta käytetään luovutuksesta huolimatta tavalla, jossa avustuksen myöntämisen tarkoitus toteutuu. Kohda ei tule sovellettavaksi silloin, kun toiminta on 9 §:n 5 momentissa tarkoitettulla tavalla annettu muun tahon järjestettäväksi.

Momentin 5 kohdassa säädettäisiin takaisinperintäperusteeksi se, että avustuksen saaja on pysyvästi muuttanut avustuksen kohteena olleen omaisuuden käyttötarkoitusta. Omaisuuden käyttäminen tilapäisesti muuhun tarkoitukseen ei oikeuta takaisinperintään.

Momentin 6 kohdassa säädettäisiin avustuksen saajan maksukyvyttömyyttä ilmentävien virallismenettelyiden käynnistymisestä takaisinperintäperusteena. Säännöstä ei sovelleta, jos avustus poikkeuksellisesti on myönnetty esimerkiksi lieventämään maksukyvyttömyyden seurauksia.

Momentin 7 kohdan mukaan takaisinperintäperusteena on myös, että avustuksen maksamisen lopettamiseen tai takaisinperimiseen on muu edellä mainittuihin seikkoihin verrattava erityinen syy. Kohdassa tarkoitettu tilanne on käsillä erityisesti avustuksen saajan ryhtyessä järjestelyyn, joka asiallisesti vastaa edellä mainittuja takaisinperintäperusteita mutta jolle on annettu jokin muu oikeudellinen muoto.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin niistä tapauksista, jolloin avustuksen kohteena ollut omaisuus on tuhoutunut tai vahingoittunut eikä tuhoutuneen tai vahingoittuneen omaisuuden tilalle hankita uutta vastaavaa omaisuutta. Tällöin sosiaali- ja terveysministeriö voi päätöksellään määrätä avustuksen maksamisen lopetettavaksi ja mahdollisesta vakuutuskorvauksesta tai muusta korvauksesta takaisinperittäväksi määrän, joka vastaa avustuksen osuutta omaisuuden alkuperäisestä hankintamenosta.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin avustuksen maksamisen lopettamisesta ja takaisinperinnästä Euroopan yhteisön lainsäädännön tätä edellyttäessä. Kyseinen yhteisön lainsäädäntö voi käytännössä koskea joko jäsenvaltion varoista myönnettävien valtiontukien ehtoja ja sääntöjä tai yhteisön talousarviosta rahoitettavia yhteisön tukia sekä niiden toimeenpanoa. Momentin soveltaminen

ei edellyttä, että Euroopan unionin toimielin tai elin olisi tehnyt päätöksen, joka edellyttää kyseisen avustuksen takaisinperintää.

29 §. *Palautettava ja takaisin perittävä määrä investointiavustuksissa.* Pykälässä säädettäisiin avustuksen palautettavan tai takaisinperittävän määrän poikkeuksellisesta määrittelystä eräissä investointiavustuksissa. Pykälä vastaa ehdotetun valtionavustuslain 23 §:ää. Vastaava säännös on sisällytynyt valtioneuvoston yleispäätöksen 20 §:ään.

Palautettava tai takaisin perittävä investointiavustuksen määrä on sen suuruinen osa investointiavustuksen kohteena olevan omaisuuden käyvästä arvosta, joka vastaa avustuksen osuutta avustuksen kohteena olevan omaisuuden alkuperäisistä perustamis- tai hankintamenoista hankkeen toteuttamisen jälkeen. Käypä arvo on momenttia sovellettaessa kirjanpitolain ja sen nojalla noudatettavien säännösten ja määräysten sekä hyvän kirjanpitolain mukaisesti määritelty omaisuuden käypä arvo takaisinperinnästä päättämisen ajankohtana. Käyvän arvon lähtökohtana voidaan yleensä myös pitää omaisuuden toteutunutta realisointiarvoa.

Pykälän perusteella voi avustuksen maksetun määrän lisäksi takaisinperittäväksi tulla omaisuuden arvonnousu. Vastaavasti omaisuuden arvon aleneminen vähentää takaisinperittävä määrää, mikä on todennäköistä esimerkiksi konkurssitapauksissa.

30 §. *Korko ja viivästyskorko.* Pykälässä säädettäisiin velvollisuudesta maksaa palautettavalle tai takaisinperittävä avustuksen määrälle korkoa ja viivästyskorkoa. Pykälä vastaa ehdotetun valtionavustuslain 24 ja 25 §:ää. Vastaava korkoa koskeva säännös sisältyy valtioneuvoston yleispäätöksen 22 §:ään.

Avustuksen saajan on 1 momentin mukaan maksettava palautettavalle tai takaisin perittävä määrälle korkolain (633/1982) 3 §:n 2 momentin mukaista korkoa lisättynä kolmella prosenttiyksiköllä avustuksen maksupäivästä sen takaisinmaksupäivään.

Jos takaisin perittävä määrää ei makseta viimeistään asetettuna eräpäivänä, on avustuksen saajan 2 momentin mukaan maksettava sille vuotuista viivästyskorkoa korkolain 4 §:n 3 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan.

31 §. *Kohtuullistaminen.* Pykälässä säadet-

täisiin hallinto-oikeudellisen kohtuusperiaatteen soveltamisesta avustuksen palauttamiseen tai takaisinperintään ja niihin liittyvään korkoon tai viivästyskorkoon. Pykälä antaa myös viranomaiselle harkintavaltaa toteuttaa hallinto-oikeuden suhteellisuusperiaatetta palauttamis- ja takaisinperintätilanteissa. Pykälä vastaa ehdotetun valtionavustuslain 26 §:ää. Vastaavaa säännöstä ei ole sisällytynyt valtioneuvoston yleispäätökseen. Kohtuullistaminen on kuitenkin ollut vallitseva käytäntö.

Sosiaali- ja terveysministeriö voi pykälän 1 momentin mukaan 26—28 §:ssä tarkoitettuisa tapauksissa päättää, että osa palautettavasta tai takaisin perittävästä määrästä, sille laskettavasta korosta tai viivästyskorosta jätetään perimättä, jos täysimääräinen palauttaminen tai takaisinperintä on kohtuuton avustuksen saajan taloudelliseen asemaan ja olosuhteisiin tai avustuksella hankitun omaisuuden laatuun nähden taikka palauttamisen tai takaisinperinnän perusteena olevaan menettelyyn tai olosuhteiden muutokseen nähden. Lähtökohtana momenttia sovellettaessa on maksuvelvoitteiden kohtuuton ankaruus ja epäoikeudenmukaisuus vallitsevissa yksittäisissä olosuhteissa.

Erityisen painavasta syystä sosiaali- ja terveysministeriö voi päättää, että 26—28 §:n mukaisesti palautettava tai takaisin perittävä määrä, sille laskettava korko tai viivästyskorko jätetään kokonaan perimättä. Momentilla rajoitetaan ministeriön 1 momentin mukaista oikeutta kohtuullistaa avustuksen saajan suoritusvelvollisuutta. Suoritusvelvollisuutta tulee yleensä helpottaa vain osittain ja siltä osin kuin se on kohtuuton.

32 §. *Yhteisvastuullisuus.* Pykälää sovelletaan silloin kun avustus on avustuspäätöksen mukaan myönnetty yhteisesti usealle avustuksen saajalle. Raha-automaattivastuksia ei ole tällä tavoin myönnetty, mutta on mahdollista, että se osoittautuu jossakin poikkeustilanteessa tarpeelliseksi. Jokainen saaja on silloin vastuussa palautettavan tai takaisin perittävän määrän maksamisesta. Pykälä ei koske avustuksen saajien keskinäisiä suhteita.

Pykälä vastaa ehdotetun valtionavustuslain 27 §:ää.

33 §. *Takaisinperinnän määräaika.* Pykälässä säädettäisiin määräajoista, jolloin ta-

kaisinperintäpäättös viimeistään on tehtävä. Pykälä vastaa ehdotetun valtionavustuslain 28 §:ää. Pykälän 1 momenttia vastaava säännös on sisällytynyt valtioneuvoston yleispäätöksen 23 §:n 3 momenttiin.

Päättös avustuksen maksamisen keskeyttämisestä tai takaisinperimisestä on 1 momentin mukaan tehtävä viipymättä ja erityisestä syystä viimeistään kahden kalenterivuoden kuluessa sen jälkeen, kun rahapeliyhteisön tietoon on tullut sellainen seikka, jonka nojalla avustuksen maksamisen keskeyttämiseen tai lopettamiseen taikka avustuksen takaisin perimiseen voidaan ryhtyä. Ratkaisu tulisi yleensä tehdä viimeistään kuukauden kuluessa takaisinperintäperusteiden tultua tietoon, jos asian selvittämisestä ei erityisestä syystä muuta johdu.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin määräajasta, jonka jälkeen takaisinperintään ei enää saa ryhtyä. Avustuksen, sille maksettavan koron tai viivästyskoron takaisinperimiseen ei saa enää ryhtyä, kun kymmenen vuotta on kulunut avustuksen tai sen viimeisen erän maksamisesta. Jos avustus on myönnetty omaisuuden hankintaan, rakentamiseen tai perusparannukseen, lasketaan kymmenen vuoden määräaika 9 §:n 3 ja 4 momenteissa säädettyjen määräaikaisten (10 ja 30 vuotta) päättymisestä.

34 §. *Vanheneminen.* Pykälä vastaa ehdotetun valtionavustuslain 29 §:ää.

Pykälän 1 momentin mukaan oikeus saada maksatus myönnetystä avustuksesta raukeaa, jos avustuksensaaja ei ole esittänyt avustuksen maksamista varten tarvittavaa hyväksyttävää selvitystä avustuksen käyttöajan loppuun mennessä. Käyttöajalla tarkoitetaan tässä pykälässä 16 §:n 2—4 momenteista ilmeviä käyttöaikoja ja avustuksen saajan hakemuksen johdosta 36 §:n nojalla pidennettyä määräaika. Sen sijaan valtioneuvoston yleispäätökseen (14 §) on sisällytynyt vain 1 momentissa ilmaistu periaate.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin lain 26 §:ssä tarkoitettun palautusvelvollisuuden vanhenemisestä. Velvollisuus palauttaa avustus tai sen osa raukeaa, kun kymmenen vuotta on kulunut avustuksen tai sen viimeisen osan maksamisesta. Jos avustus on myönnetty omaisuuden hankintaan, rakentamiseen tai perusparannukseen, lasketaan kymmenen

vuoden määräaika 9 §:n 3 ja 4 momenteissa säädettyjen määräaikaisten (10 vuotta ja 30 vuotta) päättymisestä. Vastaavaa säännöstä ei ole sisällytynyt valtioneuvoston yleispäätökseen.

35 §. *Kuittaus.* Pykälässä todetaan selvyyden vuoksi mahdollisuus periä avustus takaisin myös kuittaamalla se muusta raha-automaattivastuksesta. Pykälä vastaa ehdotetun valtionavustuslain 30 §:ää. Vastaava säännös on sisällytynyt valtioneuvoston yleispäätöksen 24 §:ään.

36 §. *Avustusehtojen muuttaminen ja avustuksen siirto.* Pykälässä säädettäisiin mahdollisuudesta muuttaa avustusehtoja ja käyttötarkoitusta avustuksensaajan hakemuksesta. Pykälässä mahdollistetaan myös hakemukseen perustuva avustuksen siirto toiselle yhteisölle. Vastaava säännös on sisällytynyt valtioneuvoston yleispäätöksen 26 §:ään, johon verrattuna toimivaltasäännöksiä kuitenkin täsmennetään ja selkeytetään.

Sosiaali- ja terveysministeriö voi 1 momentin mukaan avustuksen saajan hakemuksesta erityisestä syystä, muuttaa avustuspäätökseen 7 §:n 3 momentin nojalla otettuja avustuksen käyttämistä koskevia ehtoja ja rajoituksia sekä korottaa 7 §:n 4 momentissa tarkoitettua avustuksen enimmäismäärää avustuksen kohteena olevasta toiminnasta tai hankkeesta ja muuttaa muita avustuksen myöntämisen ja maksamisen perusteita. Sosiaali- ja terveysministeriö voi myös muuttaa vähäisessä määrin avustuksen käyttötarkoitusta, lyhentää 9 §:n 3 ja 4 §:ssä asetettua omaisuuden käyttöaikaa ja pidentää 16 §:n 2—4 momenteissa asetettua avustuksen käyttöaikaa.

Avustuksen käyttötarkoitusta ei voida muuttaa kuin vähäisessä määrin. Olennaisia muutoksia avustuksen käyttötarkoitukseen ei voida tehdä sosiaali- ja terveysministeriönkään päätöksellä. Avustustenhakijoiden yhdenvertaisen ja tasapuolisen kohtelun periaate edellyttää, että uusia avustuskohteita koskevat hakemukset käsitellään samanaikaisesti muiden hakijoiden hakemusten kanssa. Momentissa tarkoitettuja päätöksiä on vuosittain tehty 40:stä 60:een. Suurin osa hakemuksista on koskenut avustuksen käyttöajan pidentämisestä.

Sosiaali- ja terveysministeriö voi 2 mo-

momentin mukaan avustuksen saajan hakemuksesta erityisestä syystä siirtää myönnetyn avustuksen toiselle tämän lain edellytykset täyttävälle yleishyödylliselle oikeuskelpoiselle yhteisölle tai säätiölle käytettäväksi samaan tarkoitukseen. Edellytyksenä avustuksen siirtämiselle on, että avustuksen vastaanottaja on sitoutunut vastaamaan alkuperäisistä avustusehdoista. Vuosittain on tehty viidestä kymmeneen siirtopäätöstä.

Rahapeliyhteisö voisi 1 momentista poiketen sosiaali- ja terveysministeriön sijasta avustuksen saajan hakemuksesta pidentää 16 §:n 2 ja 3 momentissa asetettua avustuksen käyttöaikaa enintään kahdella vuodella. Tätä pitemmistä käyttöajan pidennyksestä päättäisi edelleen sosiaali- ja terveysministeriö.

6 luku. **Tietojen saanti ja tietojen luovuttaminen**

37 §. *Tietojensaanti viranomaiselta.* Pykälässä säädettäisiin perusteista, joilla rahapeliyhteisö voi saada tietoja ja asiakirjoja viranomaisilta tässä laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamista varten. Pykälä vastaa ehdotetun valtiovastuslain 31 §:ää.

Pykälän 1 momentin mukaan rahapeliyhteisön oikeuteen saada tietoja viranomaiselta sovelletaan, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin niistä julkisuuslain nojalla salassa pidettävistä tiedoista, joita rahapeliyhteisöllä on oikeus saada viranomaiselta tässä avustuslaissa säädettyjä tehtäviä varten. Momentissa säädettäisiin myös niistä edellytyksistä, joilla rahapeliyhteisö voi saada kyseisiä tietoja salassapitosäännösten estämättä. Momentti sisältää tyhjentyväksi tarkoitetun luettelon niistä salassa pidettävistä tiedoista, joita rahapeliyhteisöllä on oikeus saada.

Momentin 1 kohdan mukaan rahapeliyhteisöllä on oikeus saada avustuksen hakijan ja saajan taloudellisesta asemaa koskevia tietoja.

Momentin 2 kohdassa säädetään rahapeliyhteisölle oikeus saada tietoja avustuksen hakijan ja saajan hakemista tai saamista muista julkisista tuista. Momentin 3 kohdassa säädetään tietojensaantioikeuden piiriin ne muut seikat, joilla on olennaista merkitystä

tämän lain noudattamisen varmistamiseksi avustuksen myöntämisessä, maksamisessa ja käytön valvonnassa.

38 §. *Tietojen luovuttaminen.* Pykälässä säädettäisiin tämän lain nojalla saatujen tietojen luovuttamisesta. Pykälä vastaa ehdotetun valtiovastuslain 32 §:ää.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin rahapeliyhteisön oikeudesta luovuttaa julkisuuslain mukaan salassa pidettäviä tietoja ja asiakirjoja tässä laissa tarkoitetuissa asioissa eräissä tapauksissa silloin, kun tietojen luovutuksesta ei ole säädetty julkisuulaissa. Sen estämättä, mitä viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään salassa pidettävien tietojen luovuttamisesta, rahapeliyhteisöllä on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus luovuttaa tietoja.

Tietoja voidaan momentin 1 kohdan mukaan antaa poliisi- ja muulle esitutkintaviranomaiselle rikoksen estämiseksi tai selvittämiseksi taikka syyttäv viranomaiselle syyteharkintaa varten ja 2 kohdan mukaan tämän lain soveltamista koskevan viranomaisen selvityksen tai tieteellisen tutkimuksen tekemiseksi, jos tietojen luovuttaminen on välttämätöntä selvityksen tai tutkimuksen tekemiseksi. Momentin 3 ja 4 kohta koskee salassa pidettävien tietojen luovuttamista kansainväliselle tai ulkomaiselle viranomaiselle.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin 1 momentin perusteella luovutettujen tietojen käyttötarkoitussidonnaisuudesta. Tietoja ei saa käyttää muuhun kuin siihen tarkoitukseen, johon tiedot on luovutettu.

7 luku. **Erinäiset säännökset**

39 §. *Tiedoksianto.* Pykälässä säädettäisiin avustusta koskevista asioista tehtyjen päätösten tiedoksiannosta. Pykälä vastaa ehdotetun valtiovastuslain 33 §:ää.

Pykälän 1 momentin mukaan avustusta koskeva muu kuin tämän lain 25, 27, 28 ja 35 §:ssä tarkoitettu asiassa tehty päätös voidaan lähettää asianomaiselle tiedoksi postitse. Saantitodistusta ei tarvitse käyttää. Tavallisella kirjeellä ei kuitenkaan voida lähettää asianomaiselle tiedoksi päätöstä avustuksen maksatuksen keskeyttämistä, takaisinperinnästä tai palautettavan tai takaisinperittävän määrän kuittauksesta.

Momentissa säädettäisiin myös olettaa, että tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen postitse tapahtuvassa tiedoksiannossa seitsemäntenä päivänä siitä, kun päätös on annettu postin välitettäväksi. Tiedoksiannossa on muuten noudatettava mitä tiedoksiannosta hallintoasioissa säädetään. Sovellettavaksi tulevat tiedoksiannosta hallintoasioissa annettu laki (232/1966) ja sähköisestä asioinnista hallinnossa annettu laki (1318/1999).

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että rahapeliyhteisön tehtävänä on antaa tiedoksi valtioneuvoston tekemä avustuksen myöntämistä koskeva päätös avustuksenhakijoille. Tämä on tarkoituksenmukaista ottaen huomioon, että rahapeliyhteisö käsittelee avustushakemukset.

40 §. *Muutoksenhaku.* Pykälässä säädettäisiin muutoksenhausta tässä laissa tarkoitettuihin päätöksiin. Pykälä vastaa ehdotetun valtionavustuslain 34 §:ää. Tarkoituksenmukaista on säätää oikaisuvaatimusmenettelystä muutoksenhaun ensimmäisenä vaiheena. Oikaisuvaatimusmenettelyssä viranomaista tai rahapeliyhteisöä voidaan pyytää tarkistamaan päätöksensä joustavassa menettelyssä.

Koska oikaisuvaatimus on pykälässä tarkoitettu muutoksenhaun ensimmäiseksi vaiheeksi, on tarpeellista säätää myös tekninen valituskielto valtioneuvoston, sosiaali- ja terveysministeriön tai rahapeliyhteisön päätökseen.

Avustuksia koskeviin päätöksiin tulee liittää hallintomenettelylain 24 a §:ssä säädetyllä tavalla oikaisuvaatimusosoitus. Määräaika vaatimuksen tekemiseen on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimus tehdään sosiaali- ja terveysministeriölle. Tämä on tarkoituksenmukainen menettely myös rahapeliyhteisön tekemien päätösten osalta ottaen huomioon, että ministeriön tehtävänä on rahapeliyhteisön avustustoiminnan ohjaus ja valvonta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen saa valittamalla hakea muutosta hallintolainkäyttölaissa säädetyllä tavalla.

41 §. *Täytäntöönpano.* Pykälä vastaa ehdotetun valtionavustuslain 35 §:ää.

Avustusta koskevassa asiassa annettu päätös on usein tarpeellista panna täytäntöön suhteellisen nopeasti. Erityisen nopeasti täy-

täntöön pantavia ovat tämän lain 25 §:ssä tarkoitettua maksatuksen keskeyttämistä koskevat päätökset. Pykälässä säädettäisiin sen vuoksi, että tässä laissa tarkoitettu päätös voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta. Avustuksen takaisinperintää koskeva, tämän lain 27 ja 28 §:n nojalla tehty päätös voidaan oikaisuvaatimusmenettelyn jälkeen panna pykälän nojalla täytäntöön myös ulosottoimin verojen ja maksujen perimisestä ulosottoimin annetussa laissa (367/1961) säädetyssä järjestyksessä.

42 §. *Rahapeliyhteisön kuuleminen.* Pykälässä säädettäisiin selvyyden vuoksi tähänkin saakka noudatetusta käytännöstä, että sosiaali- ja terveysministeriö pyytää takaisinperintäasioissa ja avustusehtojen muuttamista ja siirtoa koskevista asioista ja hakemuksista aina rahapeliyhteisön lausunnon.

43 §. *Menettelysäännökset.* Pykälässä säädettäisiin siitä, että rahapeliyhteisön on tässä laissa tarkoitettuja asioita käsitellessään noudatettava hallintomenettelylakia, kiellilakia ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia.

Perustuslakivaliokunta on käsitellessään arpajaislakiehdotusta (PeVL 23/2000 vp) lausunut, että hallintotehtäviä muulle kuin viranomaiselle annettaessa oikeusturvan ja hyvän hallinnon vaatimusten noudattaminen tulee turvata säännöspäätteisesti. Tämän vuoksi on välttämätöntä, että tässä avustuslaissa todetaan velvoite noudattaa mainittuja säädöksiä.

44 §. *Virkavastuu.* Rahapeliyhteisön toimija luottamushenkilöt ovat pykälän mukaan rikosoikeudellisen virkavastuun alaisia käsitellessään tässä laissa tarkoitettuja asioita. Virkavastuu koskisi sekä yhteisön toimihenkilöitä että yhteisön hallituksen jäseniä. Heidän tulee myös noudattaa valtion virkamieslain 14 ja 15 §:ää.

Valtion virkamieslain 14 ja 15 §:ssä säädetään virkamieheltä vaadittavasta asianmukaisesta käyttäytymisestä virantoimituksessa. Virkamiehen on valtion virkamieslain 14 §:n mukaan muun muassa suoritettava tehtävänsä asianmukaisesti ja viivytyksettä ja hänen on käyttäydyttävä asemansa ja tehtäviensä edellyttämällä tavalla. Valtion virkamieslain 15 §:n mukaan virkamies ei saa vaatia, hyväksyä tai ottaa vastaan taloudellista tai muuta

etua, jos se voi heikentää luottamusta virkamieheen tai viranomaiseen.

Asioilla tarkoitettaisiin kaikkia tässä laissa tarkoitettuja asioita kuten avustus- ja maksatushakemusten käsittelyä, jakoehdotuksen valmistelua ja avustusten käytön valvontaa.

Säädös on tarpeellinen ottaen huomioon, että kyse on muulle kuin viranomaiselle osoitetun julkisen hallintotehtävän hoitamisesta, johon liittyy merkittävä tosiasiallinen vastuu.

Pykälä täydentää ehdotetun arpajaislain 54 §:ää, jossa säädettäisiin rahapeliyhteisön toimihenkilöiden virkavastuusta jakoehdotuksen valmistelussa.

45 §. *Ohjaus- ja valvontatehtävien kustannusten korvaaminen.* Pykälässä säädettäisiin, että rahapeliyhteisön on korvattava valtiolle 6 §:n 3 momentissa, 8 §:n 4 momentissa ja 21 §:n 3 momentissa tarkoitetuista ohjaus- ja valvontatehtävistä aiheutuvat kustannukset.

Sosiaali- ja terveysministeriön ohjaus- ja valvontatehtävä kohdistuu siten jakoehdotuksen ja avustussuunnitelman valmisteluun menettelykysymysten osalta, avustusten maksatukseen ja avustusten käytön valvontaan.

Sosiaali- ja terveysministeriö on voimassa olevan raha-automaattiasetuksen 34 a §:n mukaisesti vuosittain veloittanut Raha-automaattiyhdistykseltä sen valvontatehtävän valvonnasta ja ohjauksesta aiheutuneet kulut. Veloitus on käsittänyt valvontatehtävää hoitavan virkamiehen viranhoidosta aiheutuneet kustannukset omakustannushintaan. Veloitus on ollut noin 370 000 mk vuodessa.

Valtiontaloudellisista syistä on tarkoituksenmukaista, että ohjaus- ja valvontatehtävän hoitamisesta valtiolle aiheutuvien kustannusten korvaamista jatkettaisiin nykyisten periaatteiden mukaisesti.

Korvattavien kustannusten suuruus määntyisi valtion maksuperustelain (150/1992) mukaisesti.

46 §. *Voimaantulo ja siirtymäsäännökset.* Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan samanaikaisesti kuin eduskunnan käsiteltävänä oleva arpajaislaki. Tavoitteena on, että laki tulisi voimaan vuoden 2002 alusta lukien.

Pykälän 2 momentin mukaan tämän lain säännöksiä ei yleensä sovelleta sellaiseen avustukseen, joka on myönnetty ennen lain voimaantuloa. Tästä periaatteesta poikkeuk-

senä säädettäisiin kuitenkin, että tämän lain 9 §:n 5 momenttia sovelletaan myös ennen tämän lain voimaantuloa myönnettyihin avustuksiin. Kyse on avustuksensaajan kannalta avustuksen käyttöä koskevien ehtojen lievennyksestä. Myös tämän lain 36 §:ää avustusehtojen muuttamisesta ja avustuksen siirrosta ehdotetaan sovellettavaksi ennen tämän lain voimaantuloa myönnettyihin avustuksiin. Tarkoituksenmukaista on, että eri vuosina myönnettyihin avustuksiin sovelletaan saman sisältöisiä toimivaltasäännöksiä.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin tavanomaisesta valtuutuksesta ryhtyä lain täytäntöön panemiseksi tarpeellisiin toimenpiteisiin ennen lain voimaantuloa.

2. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan samanaikaisesti arpajaislain kanssa.

3. Säättämisjärjestys

Esityksessä on otettu huomioon perustuslakivaliokunnan arpajaislain käsittelyyn liittyen esittämät kannanotot (PeVL 23/2000 vp).

Perustuslain 80 §:n 1 momentin mukaan lailla on säädettävä yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista ja sen vuoksi perustuslakivaliokunta katsoi, että perussäännökset avustusten palautusvelvollisuudesta ja takaisinperinnästä on annettava lailla. Perustuslakivaliokunta piti myös asianmukaisena säätää avustuksista lailla muiltakin osin.

Perustuslain 124 §:n mukaan julkinen hallintotehtävä voidaan antaa muulle kuin viranomaiselle vain lailla, jos se on tarpeen tehtävän tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi eikä vaaranna perusoikeuksia, oikeusturvaa tai muita hyvän hallinnon vaatimuksia. Merkittävää julkisen vallan käyttöä sisältäviä tehtäviä voidaan kuitenkin antaa vain viranomaiselle. Perustuslakivaliokunnan lausunnon mukaan kyseisten hallintotehtävien osoittaminen rahapeliyhteisölle ei ole perustuslain kannalta ongelmallista, jos oikeusturvan ja hyvän hallinnon vaatimusten noudattaminen turvataan säännösperusteisesti.

Hallitus katsoo esityksen olevan sopusoin-

nussa perustuslain kanssa, minkä vuoksi se katsoo, että esitykseen sisältyvät lait voidaan säätää tavallisessa lainsäätämisjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Lakiehdotus

Laki

raha-automaattivastuksista

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Sovelletamisala

Tässä laissa säädetään niistä perusteista ja menettelyistä, joita noudatetaan myönnettäessä raha-automaatti-, kasinopeli- ja pelikasino toimintaa harjoittavan rahapeliyhteisön tuotosta avustuksia oikeuskelpoisille yleishyödyllisille yhteisöille ja säätiöille terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen.

Tätä lakia sovelletaan myös 1 momentissa tarkoitettujen avustusten maksamiseen, käyttöön, käytön valvontaan, palauttamiseen ja takaisinperintään.

Jollei muussa laissa toisin säädetä tätä lakia sovelletaan myös sellaiseen 1 momentissa tarkoitettuun avustukseen, joka myönnetään käytettäväksi Suomen ulkopuolella.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) rahapeliyhteisöllä arpajaislain (/200) 12 §:n 2 momentissa tarkoitettua rahapeliyhteisöä, joka on saanut luvan raha-automaattien käytettävänä pitämiseen, kasinopelien toimeenpanemiseen ja pelikasino toiminnan harjoittamiseen;

2) julkisella avustuksella valtion, kunnan tai muun julkisyhteisön tai julkisoikeudellisen laitoksen tai säätiön antamaa tai sen varoista maksettavaa avustusta samoin kuin Euroopan yhteisön tai muista Euroopan unionin

varoista myönnettävää tukea verojärjestelmän kautta annettavaa tukea lukuun ottamatta;

3) Euroopan yhteisön tai muista Euroopan unionin varoista myönnettävällä tuella Euroopan yhteisöjen talousarvioista tai muista Euroopan unionin hallinnassa olevista varoista myönnettävää avustusta, lainaa ja muuta rahoitusta, takausta, maksuhelpotusta ja muita taloudellisia etuuksia; sekä

4) julkisella tuella 2 kohdassa tarkoitettujen julkisten avustusten lisäksi valtion, kunnan tai muun julkisyhteisön tai julkisoikeudellisen laitoksen antamaa tai sen varoista maksettavaa lainaa, korkotukea, takausta, maksuhelpotusta ja muuta näihin rinnastettavaa taloudellista etua verojärjestelmän kautta annettavaa tukea lukuun ottamatta.

2 luku

Avustuksen myöntämisen perusteet

3 §

Avustuslajit

Avustus voidaan myöntää toiminta-avustuksena tai erityisavustuksena.

Toiminta-avustus voidaan myöntää avustuksen saajan toimintaan yleisesti (*yleisavustus*) tai tiettyyn osaan sen toiminnasta (*kohdennettu toiminta-avustus*).

Erityisavustus voidaan myöntää:

1) investointiavustuksena aineellisen tai aiheetoman hyödykkeen hankintaan; tai

2) projektiavustuksena kokeilu-, käynnistäm-, tutkimus- tai kehittämishankkeeseen

taikka muuhun tarkoitukseltaan rajattuun hankkeeseen.

4 §

Avustuksen myöntämisen yleiset edellytykset

Avustus voidaan myöntää valtion talousarvion puitteissa, jos:

1) tarkoitus, johon avustusta haetaan, on yhteiskunnallisesti hyväksyttävä;

2) avustuksen myöntäminen on perusteltua avustuksen käytölle asetettujen tavoitteiden kannalta;

3) avustuksen myöntämistä on pidettävä tarpeellisena avustuksen hakijan omat varat, hakijan määräysvallassa olevien yhteisöjen tai säätiöiden käytettävissä olevat varat ja avustettavasta toiminnasta saatavat tuotot huomioon ottaen;

4) avustuksen myöntämistä on pidettävä tarpeellisena avustuksen hakijan saama muu julkinen tuki sekä avustuksen kohteena olevan toiminnan tai hankkeen laatu ja laajuus huomioon ottaen;

5) avustuksen myöntämisen ei arvioida aiheuttavan muita kuin vähäisiä kilpailua ja markkinoiden toimintaa vääristäviä vaikutuksia Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa; ja

6) erityisavustusta haettaessa on esitetty riittävä selvitys hankkeen toiminnallisesta tai teknisestä suunnitelmasta sekä avustuksen saajan edellytyksistä rahoittaa hankkeen omarahoitusosuus ja käyttökulut.

Avustus ei saa yhdessä muiden julkisten avustusten kanssa ylittää Euroopan yhteisön tai Suomen lainsäädännössä säädettyä valtionavustuksen tai julkisen tuen enimmäismäärää.

Avustus voidaan myöntää saajalle sen omaan toimintaan tai hankkeeseen taikka käytettäväksi avustuspäätöksen mukaista käyttötarkoitusta toteuttavan muun kuin saajan toiminnan tai hankkeen avustamiseen. Jos avustus myönnetään käytettäväksi avustuspäätöksen mukaista käyttötarkoitusta toteuttavan muun kuin saajan toiminnan tai hankkeen avustamiseen, avustuksen saajan on tehtävä sopimus avustuksen käytöstä, käytön valvonnasta ja niiden ehdoista toimintaa tai hanketta toteuttavan kanssa.

3 luku

Avustuksen myöntäminen ja maksaminen

5 §

Avustuksen hakeminen

Avustusta haetaan kirjallisesti rahapeliyh-teisöltä.

Rahapeliyh-teisön tulee tiedottaa sopivalla tavalla mahdollisuudesta hakea avustusta ja hakemismenettelystä sekä antaa tietoja avustuksen myöntämisen yleisistä edellytyksistä ja avustuksen ehdoista.

Avustuksen hakijan tulee hakemuksen yhteydessä antaa rahapeliyh-teisölle oikeat ja riittävät tiedot avustuksen käyttötarkoituksesta sekä niistä muista seikoista, joita tarvitaan hakemuksen ratkaisemiseksi.

Avustusten hakuajoista ja ajankohdasta, jolloin hakijalta viimeistään edellytetään oikeuskelpoisuutta, säädetään valtioneuvoston asetuksella.

6 §

Avustusten myöntämisestä päättäminen

Rahapeliyh-teisö valmistelee ehdotuksen avustusten myöntämisestä (*jakoehdotus*). Jakoehdotukseen tulee liittää hakijakohtainen avustussuunnitelma seuraavien kolmen vuoden ajalle.

Jakoehdotus ja avustussuunnitelma annetaan sosiaali- ja terveysministeriölle, jonka esittelystä valtioneuvosto päättää avustusten myöntämisestä.

Sosiaali- ja terveysministeriö ohjaa ja valvoo rahapeliyh-teisön jakoehdotuksen ja avustussuunnitelman valmistelumenettelyä.

Jakoehdotuksen antamisen määräajoista säädetään valtioneuvoston asetuksella.

7 §

Avustuspäätös

Avustusta koskevassa asiassa tehdään kirjallinen päätös.

Päätöksestä, jolla avustus myönnetään, tulee käydä ilmi ainakin avustuksen saaja, käyttötarkoitus ja määrä.

Avustuspäätökseen voidaan ottaa 4 §:n 1 momentissa säädettyjen seikkojen toteutumisen varmistamiseksi välttämättömiä avustuksen käyttämistä koskevia ehtoja ja rajoituksia.

Päätöksestä, jolla avustus myönnetään, tulee tarvittaessa lisäksi käydä ilmi:

- 1) avustuksen enimmäismäärä avustuksen kohteena olevasta toiminnasta tai hankkeesta aiheutuvista kokonaiskuluista;
- 2) muut avustuksen myöntämisen ja maksamisen perusteet; ja
- 3) avustussuunnitelma seuraaville kolmelle vuodelle.

8 §

Avustuksen maksaminen

Rahapeliyhteisö maksaa toiminta-avustukset kultakin vuosineljännekseltä vuosittain neljänä yhtä suurena eränä aikaisintaan helmikuussa, toukokuussa, elokuussa ja marraskuussa, jollei kustannusten tai toiminnan ajoittumisen olennaisten vaihtelujen taikka toiminnan muutosten johdosta ole yksittäistapauksessa perusteltua tästä poiketa.

Rahapeliyhteisö maksaa erityisavustukset kulujen ja töiden ajoittumisen perusteella sen suuruisissa erissä kuin se katsoo avustuksia tarvittavan avustuspäätöksen mukaisiin hyväksyttäviin kuluihin. Kiinteän omaisuuden, rakennuksen tai rakennuksessa olevan huoneiston hankintaan taikka rakentamiseen tai perusparannukseen myönnetyn erityisavustuksen maksamisen ehtona on lisäksi, että rahapeliyhteisö on hyväksynyt rakennus- tai hankintasuunnitelman sekä selvityksen hankkeen kokonaisrahoituksen ja käyttökulujen rahoituksen toteutumisesta. Sitä ennen voidaan avustusta maksaa suunnittelukuluihin.

Avustuksen saajan tulee antaa rahapeliyhteisölle avustuksen maksamiseksi oikeat ja riittävät tiedot.

Sosiaali- ja terveysministeriö ohjaa ja val-

voo rahapeliyhteisöä avustusten maksamistehtävässä.

4 luku

Avustuksen käyttö ja sen valvonta

9 §

Avustuksen käyttö

Avustus saadaan käyttää ainoastaan avustuspäätöksen mukaiseen tarkoitukseen. Jollei avustuspäätöksessä ole käyttötarkoitusta yksilöity, avustus on käytettävä hakemuksessa mainittuun tarkoitukseen.

Sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään, avustuksen saajan on noudatettava avustettavassa hankkeessa tai toiminnassa avustuspäätökseen otettuja ehtoja ja rajoituksia.

Jos avustus on myönnetty tiettyä avustuspäätöksessä määriteltyä käyttötarkoitusta varten käytettävän omaisuuden hankintaan, omaisuutta ei saa käyttää pysyvästi muuhun kuin avustuspäätöksessä määriteltyyn käyttötarkoitukseen eikä omaisuuden omistus- tai hallintaoikeutta saa luovuttaa toiselle omaisuuden käyttöaikana, joka on kymmenen vuotta avustuksen tai sen viimeisen erän maksamisesta.

Edellä 3 momentissa tarkoitettu avustuksen kohteena olevan omaisuuden käyttöaika on kuitenkin 30 vuotta avustuksen myöntämisestä, jos avustus on myönnetty kiinteän omaisuuden, rakennuksen tai rakennuksessa olevan huoneiston hankintaan taikka rakentamiseen tai perusparannukseen.

Investointiavustuksen saaja voi 3 ja 4 momentissa säädetyn estämättä antaa avustetuissa tiloissa harjoitettavan toiminnan tai osan toiminnasta muun kuin saajan järjestettäväksi, jos toiminta on avustuksen käyttötarkoituksen mukaista.

10 §

Avustuksen saajan tiedonantovelvollisuus

Avustuksen saajan tulee antaa rahapeliyh-

teisölle avustuspäätöksen ehtojen noudattamisen valvomiseksi oikeat ja riittävät tiedot.

Avustuksen saajan tulee ilmoittaa viipymättä rahapeliyhteisölle avustuksen käyttötarkoituksen toteutumiseen vaikuttavasta muutoksesta tai muusta avustuksen käyttöön vaikuttavasta muutoksesta.

11 §

Hyväksyttävät kulut

Hyväksyttäviksi kuluiksi katsotaan avustuspäätöksen mukaisesta toiminnasta tai hankkeesta johtuvat tarpeelliset ja määrältään kohtuulliset kulut.

Hyväksyttävistä kuluista vähennetään samaan tarkoitukseen myönnetty muut julkiset avustukset. Jos avustuspäätöksessä on ilmoitettu avustuksen osuus hyväksyttävistä kuluista, raha-automaatti-, kasinopeli- ja pelikasino toiminnan tuotosta myönnetty avustus voi yhdessä muiden julkisten avustusten kanssa olla enintään tämän ilmoitetun avustusosuuden suuruinen, jollei avustuspäätöksestä muuta ilmene.

Hyväksyttäviä kuluja eivät ole poistot, arvonvähennykset, vuokra-arvot eivätkä sellaiset varaukset tai muut laskennalliset erät, jotka eivät perustu jo toteutuneisiin kuluihin tai menetyksiin. Hyväksyttäviä kuluja eivät myöskään ole lainojen lyhennykset eivätkä muut kuin 14 §:ssä tarkoitetut rahoituskulut, ellei avustuspäätöksestä muuta ilmene.

12 §

Yleisavustus

Yleisavustusta saadaan käyttää avustettavasta toiminnasta aiheutuviin kuluihin ja avustettavaan toimintaan liittyvän irtaimen käyttöomaisuuden hankintamenoihin.

Yleisavustusta ei saa käyttää sellaisiin irtaimen käyttöomaisuuden hankintamenoihin, jotka aiheutuvat toimintayksikön perustamisesta, laajentamisesta, uudelleenjärjestämisestä tai perusparannuksesta.

Tarvikkeiden ja julkaisujen myynnistä tai siihen verrattavasta välitystoiminnasta otetaan hyväksyttävänä kuluna huomioon vain toiminnan alijäämä.

13 §

Kohdennettu toiminta-avustus

Kohdennettua toiminta-avustusta saadaan käyttää vain avustettavasta toiminnasta aiheutuviin erilliskuluihin vähennettynä toiminnan erillistuotoilla.

Kun kurssi-, loma- tai muuhun vastaavaan toimintaan myönnettyä avustusta käytetään majoitukseen, täysihoitoon tai vastaavaan ylläpitoon, erilliskuluina hyväksytään enintään asianomaisen toimintayksikön tavanomaista vuorokausiveloitusta vastaava määrä. Avustuksesta saadaan tällöin käyttää enintään kymmenen prosenttia toiminnan järjestämisestä aiheutuviin kuluihin kuten tiedotus-, toimisto-, hallinto- ja ohjelmakuluihin.

14 §

Erityisavustus

Erityisavustusta saadaan käyttää vain avustettavasta investoinnista tai hankkeesta aiheutuviin erilliskuluihin vähennettynä hankkeen erillistuotoilla.

Perustamismenoihin myönnetyn erityisavustuksen hyväksyttäviä kuluja ovat käyttöomaisuuden hankinta-, rakennus- ja perusparannusmenot, rakennusaikaiset korko- ja muut rahoituskulut vähennettynä vastaavilla korko- ja rahoitustuotoilla sekä perustamiseen liittyvät irtaimen käyttöomaisuuden hankintamenot.

15 §

Asiakkaiden valinta

Jos toiminta-avustusta koskevassa avustuspäätöksessä tai siihen liitettyssä erityisehdossa edellytetään asiakkaiden valintaa hakeusten perusteella, tulee avustuksen saajan:

1) ottaa asiakkaita valittaessa huomioon palvelun tai tuen tarvetta osoittavat sosiaaliset ja terveydelliset tekijät tai asiakkaan ja

hänen kanssaan yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliiton omaisissa olosuhteissa elävän henkilön tulot sekä aiempi osallistuminen vastaavaan avustettuun toimintaan;

2) tiedottaa hakumenettelystä ja valintaperusteista mahdollisimman laajasti ottaen huomioon käytettävissä olevan avustuksen määrä;

3) järjestää asiakkaiden valinnan seuranta ja tilastointi niin, että avustuksen käyttöehtojen noudattamista voidaan vaikeuksitta valvoa; ja

4) säilyttää asiakkaiden valintaa koskevat asiakirjat samalla tavoin kuin tositteet ottaen huomioon, että asiakkaiden antamat tiedot ovat luottamuksellisia.

16 §

Avustusten käyttöaika

Kullekin vuodelle hyväksyttävänä kuluina otetaan huomioon ne kulut, jotka kirjanpitolain (1336/1997) 3 luvun 3 §:n 1 momentin 5 kohdan mukaan on merkittävä kyseiseltä tilikaudelta laadittavaan tilinpäätökseen.

Toiminta-avustusta saadaan käyttää avustuksen myöntämivuoden ja sitä seuraavan kalenterivuoden aikana syntyviin kuluihin tai menoihin, jollei avustuspäätöksestä ilmene, että avustusta saadaan käyttää myös avustuksen myöntämivuotta aikaisemmin syntyneisiin kuluihin tai menoihin taikka alijäämiin.

Erytisavustusta saadaan käyttää avustuksen myöntämivuoden ja sitä seuraavan kalenterivuoden aikana syntyviin kuluihin ja menoihin. Ennen avustuksen myöntämivuotta syntyneisiin kuluihin tai menoihin saadaan avustusta käyttää, jos kulut tai menot ovat aiheutuneet avustuspäätöksessä tarkoitusta hankkeesta.

Erytisestä syystä voidaan käyttöaika määritellä avustuspäätöksessä 2 ja 3 momentissa säädettyä pitemmäksi.

17 §

Vakuuttaminen

Avustuksen saaja on velvollinen huolehti-

maan avustetun omaisuuden riittävästä ja tarkoituksenmukaisesta vakuuttamisesta.

18 §

Kirjanpito ja tilintarkastus

Avustuksen saajan on järjestettävä kirjanpito kirjanpitolaissa säädetyllä tavalla. Kirjanpito on järjestettävä siten, että avustuksen käyttöä voidaan kirjanpidosta luotettavasti seurata.

Avustuksen saajan on järjestettävä tilintarkastus tilintarkastuslaissa (936/1994) säädetyllä tavalla.

19 §

Selvitys avustuksen käytöstä

Avustuksen saajan on seuraavan vuoden huhtikuun loppuun mennessä tehtävä rahapeliyhteisölle kultakin vuodelta selvitys avustuksen käytöstä. Selvitykseen on liitettävä tilinpäätös, tilintarkastuskertomus, tuloksellisuutta koskevat selvitykset sekä muut tarpeelliset selvitykset.

Avustuksen saajan on liitettävä selvitykseen avustuksen saajasta ja sen määräysvallassa olevista yhteisöistä ja säätiöistä laadittu konsernitilinpäätös tai vastaavat tiedot sisältävä laskelma.

20 §

Työllisyys ehdot

Niiden rakennustöiden suorittamisessa, joita varten avustamista on myönnetty, on noudatettava työllisyyslain (275/1987) 12 §:n 2 momentissa säädettyjä ehtoja.

21 §

Rahapeliyhteisön valvontatehtävä

Rahapeliyhteisön on huolehdittava avustuksen asianmukaisesta ja riittävästä valvonnasta hankkimalla avustuksen käyttö- ja seurantatietoja sekä muita tietoja samoin kuin tekemällä tarvittaessa tarkastuksia.

Rahapeliyhteisön on sopivalla tavalla seu-

rattava myönnettyjen avustusten käytön tuloksellisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta sekä niiden vaikutuksia kilpailuun ja eri väestöryhmien asemaan samoin kuin niiden muita vaikutuksia. Rahapeliyhteisön on määräjain arvioitava avustusten tarpeellisuutta ja kehittämistarpeita.

Sosiaali- ja terveysministeriö ohjaa ja valvoo rahapeliyhteisöä avustusten käytön valvontatehtävissä.

Rahapeliyhteisön tulee vuosittain toimittaa sosiaali- ja terveysministeriölle kertomus avustusten käytön valvonnasta ja seuraavaa vuotta koskeva valvontasuunnitelma. Valvontakertomuksen ja valvontasuunnitelman antamisen määräajoista säädetään valtioneuvoston asetuksella.

22 §

Tarkastusoikeus

Rahapeliyhteisöllä on oikeus suorittaa avustuksen maksamisessa ja käytön valvonnassa tarpeellisia, avustuksen saajan talouteen ja toimintaan kohdistuvia tarkastuksia. Jos avustus on myönnetty 4 §:n 3 momentissa säädetyllä tavalla käytettäväksi avustuspäätöksen mukaista käyttötarkoitusta toteuttavan muun kuin saajan toimintaan tai hankkeeseen, rahapeliyhteisöllä on oikeus tarvittaessa tarkastaa avustuspäätöksen mukaista toimintaa tai hanketta toteuttavan taloutta tai toimintaa. Tässä momentissa tarkoitettu tarkastusoikeus on myös sosiaali- ja terveysministeriöllä.

Rahapeliyhteisö voi erityisestä syystä valtuuttaa ulkopuolisen tilintarkastajan suorittamaan 1 momentissa tarkoitettuja tarkastuksia. Tilintarkastajan tulee olla tilintarkastuslaissa tai julkishallinnon ja -talouden tilintarkastajista annetussa laissa (467/1999) tarkoitettu hyväksytty tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö. Tilintarkastusyhteisön on nimettävä tarkastuksesta vastuullinen tilintarkastaja.

Ulkopuolinen asiantuntija voi rahapeliyhteisön pyynnöstä avustaa tarkastuksessa.

Tilintarkastajaan ja ulkopuoliseen asiantuntijaan sovelletaan hallintomenettelylakia (598/1982), kielilakia (148/1922), viran-

omaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999) sekä valtion virkamieslain (750/1994) 14 ja 15 §:ää.

Tilintarkastajaan ja ulkopuoliseen asiantuntijaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä.

23 §

Tarkastuksen suorittaminen

Avustuksen saajan on korvauksetta annettava tarkastusta suorittavalle toimihenkilölle, virkamiehelle ja 22 §:n 2 momentissa tarkoitettulle tilintarkastajalle kaikki tarkastuksen kannalta tarpeelliset tiedot ja selvitykset, asiakirjat, tallenteet ja muu aineisto sekä muutoinakin avustettava tarkastuksessa.

Tarkastusta suorittavalla toimihenkilöllä, virkamiehellä ja 22 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tilintarkastajalla on oikeus ottaa tarkastuksen kohteena oleva aineisto haltuunsa, jos tarkastaminen sitä edellyttää. Aineiston haltuunotosta on tarkastuksen yhteydessä laadittava pöytäkirja. Siinä on mainittava haltuunoton tarkoitus ja haltuun otettu aineisto. Aineisto on palautettava viipymättä, kun sitä ei enää tarvita tarkastuksen suorittamiseksi.

Tarkastusta suorittavalla toimihenkilöllä, virkamiehellä ja 22 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tilintarkastajalla on oikeus päästä tarkastuksen edellyttämässä laajuudessa avustuksen saajan hallinnassa tai käytössä oleviin liike-, varasto- tai muihin vastaaviin toiminnan harjoittamisessa käytettäviin tiloihin ja muille alueille, joiden oloilla on merkitystä avustuksen myöntämiselle ja käytön valvonnalle. Tarkastusta ei saa suorittaa kotirauhan piiriin kuuluvissa tiloissa.

24 §

Virka-apu

Rahapeliyhteisöllä on oikeus saada poliisi-, tulli-, vero- ja ulosottoviranomaisilta tarpeellista virka-apua tässä laissa tarkoitettujen valvonta- ja tarkastustehtävien suorittamisessa.

25 §

Maksatuksen keskeytys

Rahapeliyhteisö voi päätöksellään määrätä avustuksen maksamisen keskeytettäväksi, jos:

- 1) on perusteltua aihetta epäillä, että avustuksen saaja ei menettele 8 §:n 3 momentissa tai 9 ja 10 §:ssä tarkoitettulla tavalla;
- 2) ne perusteet, joilla avustus on myönnetty, ovat olennaisesti muuttuneet; tai
- 3) Euroopan yhteisön lainsäädännössä edellytetään maksamisen keskeyttämistä.

5 luku

Avustuksen palauttaminen ja takaisinperintä

26 §

Avustuksen palauttaminen

Avustuksen saajan tulee viipymättä palauttaa virheellisesti, liikaa tai ilmeisen perusteettomasti saamansa avustus tai sen osa. Avustuksen saajan tulee palauttaa avustus tai sen osa myös, jos sitä ei voida käyttää avustuspäätöksessä edellytetyllä tavalla. Jos palautettava määrä on enintään kymmenen euroa, se saadaan jättää palauttamatta.

27 §

Velvollisuus avustuksen takaisinperintään

Sosiaali- ja terveysministeriön on päätöksellään määrättävä avustuksen maksaminen lopetettavaksi sekä jo maksettu avustus takaisin perittäväksi, jos avustuksen saaja on:

- 1) jättänyt palauttamatta sellaisen avustuksen tai sen osan, joka 26 §:n mukaan on palautettava;
- 2) käyttänyt avustuksen olennaisesti muuhun tarkoitukseen kuin mihin se on myönnetty;
- 3) antanut rahapeliyhteisölle tai viranomaiselle väärän tai harhaanjohtavan tiedon seikasta, joka on omiaan olennaisesti vaikutta-

maan avustuksen saantiin, määrään tai ehtoihin, taikka salannut sellaisen seikan; taikka

4) muutoin 1-3 kohtaan verrattavalla tavalla olennaisesti rikkonut avustuksen käyttämistä koskevia säännöksiä tai avustuspäätöksen ehtoja.

28 §

Avustuksen harkinnanvarainen takaisinperintä

Sosiaali- ja terveysministeriö voi päätöksellään määrätä avustuksen maksamisen lopetettavaksi sekä jo maksetun avustuksen tai sen osan takaisin perittäväksi, jos:

- 1) avustuksen saaja on menetellyt 8 §:n 3 momentin taikka 9 tai 10 §:n vastaisesti;
- 2) avustuksen saaja on kieltäytynyt antamasta 23 §:n 1 momentissa tarkoitettua aineistoa tai avustamasta mainitussa momentissa tarkoitettulla tavalla tarkastuksessa;
- 3) avustuksen saaja on lopettanut avustuksen kohteena olleen toiminnan, supistanut sitä olennaisesti tai luovuttanut sen toiselle;
- 4) avustuksen saaja on 9 §:n vastaisesti luovuttanut toiselle omistus- tai hallintaoikeuden omaisuuteen, joka on hankittu avustuksella;
- 5) avustuksen saaja on 9 §:n vastaisesti pysyvästi muuttanut avustuksen kohteena olleen omaisuuden käyttötarkoitusta;
- 6) avustuksen saaja on joutunut ulosotto-toimenpiteen kohteeksi, selvitystilaan, konkurssiin taikka yrityksen saneerauksesta annetussa laissa (47/1993) tarkoitettuna saneerausmenettelyn kohteeksi, jollei avustuksen käyttötarkoituksesta muuta johdu; taikka
- 7) avustuksen saaja menettelee tosiasiallisesti tässä momentissa säädettyihin seikkoihin rinnastettavalla tavalla antamalla avustuksen myöntämiseen, maksamiseen tai käyttämiseen liittyvälle seikalle muun kuin asian todellista luonnetta tai tarkoitusta vastaavan oikeudellisen muodon.

Jos avustuksen kohteena ollut omaisuus on tuhoutunut tai vahingoittunut 9 §:ssä säädettyinä käyttöaikana eikä tuhoutuneen tai vahingoittuneen omaisuuden tilalle hankita uutta vastaavaa omaisuutta, sosiaali- ja terveysministeriö voi päätöksellään määrätä avustuksen maksamisen lopetettavaksi ja määrätä

mahdollisesta vakuutuskorvauksesta tai muusta korvauksesta takaisin perittäväksi määrän, joka vastaa avustuksen osuutta omaisuuden alkuperäisestä hankintamenosta.

Sosiaali- ja terveysministeriö voi päätöksellään myös määrätä avustuksen maksamisen lopetettavaksi sekä jo maksetun avustuksen takaisin perittäväksi, jos Euroopan yhteisön lainsäädännössä sitä edellytetään.

29 §

Palautettava ja takaisin perittävä määrä investointiavustuksissa

Edellä 26—28 §:n mukaan palautettava tai takaisin perittävä investointiavustuksen määrä on sen suuruinen osa investointiavustuksen kohteena olevan omaisuuden käyvästä arvosta, joka vastaa avustuksen osuutta avustuksen kohteena olevan omaisuuden alkuperäisistä hankintamenoista investointihankkeen toteuttamisen jälkeen.

30 §

Korko ja viivästyskorko

Avustuksen saajan on maksettava palautettavalle tai takaisin perittävälle määrälle avustuksen maksupäivästä korkolain (633/1982) 3 §:n 2 momentin mukaista vuotuista korkoa lisättyinä kolmella prosenttiyksiköllä.

Jos takaisin perittävää määrää ei makseta viimeistään asetettuna eräpäivänä, sille on maksettava vuotuista viivästyskorkoa korkolain 4 §:n 3 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan.

31 §

Kohtuullistaminen

Sosiaali- ja terveysministeriö voi 26—28 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa päättää, että osa palautettavasta tai takaisin perittävästä määrästä, sille laskettavasta korosta tai viivästyskorosta jätetään perimättä, jos täysimääräinen palauttaminen tai takaisinperintä on kohtuuton avustuksen saajan taloudelli-

seen asemaan ja olosuhteisiin tai avustuksella hankitun omaisuuden laatuun nähden taikka palauttamisen tai takaisinperinnän perusteena olevaan menettelyyn tai olosuhteiden muutokseen nähden.

Erityisen painavasta syystä sosiaali- ja terveysministeriö voi päättää, että palautettava tai takaisin perittävä määrä, sille laskettava korko tai viivästyskorko jätetään kokonaan perimättä.

32 §

Yhteisvastuullisuus

Jos avustus on myönnetty yhteisesti useammalle avustuksen saajalle, kaikki saajat vastaavat yhteisvastuullisesti avustuksen takaisin maksamisesta.

33 §

Takaisinperinnän määräaika

Päätös avustuksen maksamisen keskeyttämisestä tai takaisinperinnästä on tehtävä viipymättä ja erityisestä syystä kahden kalenterivuoden kuluessa sen jälkeen, kun rahapoliittisen tietoon on tullut sellainen seikka, jonka nojalla avustuksen maksamisen keskeyttämiseen tai lopettamiseen taikka avustuksen takaisinperintään voidaan ryhtyä.

Avustuksen, sille maksettavan koron tai viivästyskoron takaisinperintään ei saa enää ryhtyä, kun kymmenen vuotta on kulunut avustuksen tai sen viimeisen erän maksamisesta. Jos avustus on myönnetty omaisuuden hankintaan, rakentamiseen tai perusparannukseen, kymmenen vuoden määräaika lasketaan 9 §:n 3 ja 4 momenteissa säädettyjen määräaikojen päättymisestä

34 §

Vanheneminen

Oikeus saada maksatus myönnetystä avustuksesta raukeaa, jos avustuksensaaja ei ole esittänyt avustuksen maksamista varten tarvittavaa hyväksyttävää selvitystä avustuksen myöntämivuotta seuraavan kalenterivuoden

loppuun mennessä, 16 §:n 4 momentin erityisen määräajan kuluessa tai avustuksen saajan hakemuksen johdosta pidennetyn käyttöajan kuluessa.

Edellä 26 §:ssä säädetty velvollisuus palauttaa avustus tai sen osa raukeaa, kun kymmenen vuotta on kulunut avustuksen tai sen viimeisen erän maksamisesta. Jos avustus on myönnetty omaisuuden hankintaan, rakentamiseen tai perusparannukseen, palautusvelvollisuus kuitenkin raukeaa, kun kymmenen vuotta on kulunut 9 §:n 3 ja 4 momenteissa säädettyjen määräaikojen päättymisestä.

35 §

Kuittaus

Palautettava tai takaisin perittävä määrä korkoineen voidaan periä siten, että se vähennetään samalle avustuksen saajalle maksettavasta muusta 1 §:n 1 momentissa tarkoitusta avustuksesta.

36 §

Avustusehtojen muuttaminen ja avustuksen siirto

Sosiaali- ja terveysministeriö voi avustuksen saajan hakemuksesta erityisestä syystä:

1) muuttaa avustuspäätökseen 7 §:n 3 momentin nojalla otettuja avustuksen käyttämistä koskevia ehtoja tai rajoituksia;

2) korottaa 7 §:n 4 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettua avustuksen enimmäismäärää avustuksen kohteena olevasta toiminnasta tai hankkeesta sekä muuttaa muita avustuksen myöntämisen ja maksamisen perusteita;

3) muuttaa vähäisessä määrin avustuksen käyttötarkoitusta;

4) lyhentää 9 §:n 3 ja 4 §:ssä asetettua omaisuuden käyttöaikaa; ja

5) pidentää 16 §:n 2—4 momenteissa asetettua avustuksen käyttöaikaa.

Sosiaali- ja terveysministeriö voi avustuksen saajan hakemuksesta erityisestä syystä siirtää myönnetyn avustuksen toiselle tämän lain edellytykset täyttävälle yleishyödylliselle oikeuskelpoiselle yhteisölle tai säätiölle käytettäväksi samaan tarkoitukseen. Edelly-

tyksenä avustuksen siirtämiselle on, että avustuksen vastaanottaja on sitoutunut vastaamaan alkuperäisistä avustusehdoista.

Rahapeliyhteisö voi avustuksen saajan hakemuksesta erityisestä syystä pidentää 16 §:n 2 ja 3 momentissa asetettua avustuksen käyttöaikaa enintään kahdella vuodella. Tätä pitemmästä käyttöajan pidennyksestä päättää sosiaali- ja terveysministeriö.

6 luku

Tietojen saanti ja tietojen luovuttaminen

37 §

Tietojensaanti viranomaiselta

Rahapeliyhteisön oikeuteen saada tietoja viranomaiselta sovelletaan, mitä viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään.

Rahapeliyhteisöllä on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada viranomaisilta tehtäviensä hoitamiseksi välttämättömiä tietoja:

1) avustuksen hakijan ja saajan taloudellisesta asemasta;

2) avustuksen hakijan ja saajan julkisista tuista; sekä

3) avustuksen hakijaa ja saajaa koskevista muista seikoista, joilla on olennaista merkitystä tämän lain noudattamisen varmistamiseksi avustuksen myöntämisessä, maksamisessa ja käytön valvonnassa.

38 §

Tietojen luovuttaminen

Sen lisäksi, mitä viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään salassa pidettävien tietojen luovuttamisesta, rahapeliyhteisöllä on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus luovuttaa tietoja:

1) poliisi- ja muulle esitutkintaviranomaiselle rikoksen estämiseksi tai selvittämiseksi taikka syyttäjäviranomaiselle syyteharkintaa varten;

2) tämän lain soveltamista koskevan viranomaisen selvityksen tai tieteellisen tutkimuksen tekemiseksi, jos tietojen luovuttaminen

on välttämätöntä selvityksen tai tutkimuksen tekemiseksi;

3) toimivaltaiselle Euroopan unionin toimielimelle tai unionin muulle elimelle sekä toisen jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle, jos Euroopan yhteisön lainsäädännössä tai muussa Suomen jäsenyyteen Euroopan unionissa liittyvässä velvoitteessa sitä edellytetään; sekä

4) jos Suomea sitovassa kansainvälisessä velvoitteessa sitä edellytetään.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja tietoja ei saa käyttää muuhun, kuin siihen tarkoitukseen, johon tiedot on luovutettu.

7 luku

Erinäiset säännökset

39 §

Tiedoksianto

Avustusta koskeva muu kuin tämän lain 25, 27, 28 ja 35 §:ssä tarkoitettussa asiassa tehty päätös voidaan lähettää asianosaiselle tiedoksi postitse. Jollei muuta näytetä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä siitä, kun päätös on annettu postin välitettäväksi. Tiedoksiannossa noudatetaan muutoin, mitä tiedoksiannosta hallintoasioissa säädetään.

Rahapeliyhteisön tehtävänä on antaa tiedoksi 7 §:n 2 momentissa tarkoitettu päätös.

40 §

Muutoksenhaku

Tässä laissa tarkoitettuun valtioneuvoston, sosiaali- ja terveysministeriön tai rahapeliyhteisön päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Päätökseen saa hakea oikaisua 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimus tehdään sosiaali- ja terveysministeriölle.

Oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen saa valittamalla hakea muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

41 §

Täytäntöönpano

Tässä laissa tarkoitettu päätös voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta. Edellä 27 ja 28 §:ssä tarkoitettussa asiassa oikaisuvaatimuksesta annettu päätös voidaan panna täytäntöön verojen ja maksujen perimisestä ulosottoin annettussa laissa (367/1961) säädettyä järjestyksessä.

42 §

Rahapeliyhteisön kuuleminen

Sosiaali- ja terveysministeriö tekee 27, 28, 35 ja 36 §:ssä tarkoitettut päätökset kuuluttuaan rahapeliyhteisöä.

43 §

Menettelysäännökset

Rahapeliyhteisön on tässä laissa tarkoitettuja asioita käsitellessään noudatettava hallintomenettelylakia, kielilakia ja viranomaisen toiminnan julkisuudesta annettua lakia.

44 §

Virkavastuu

Rahapeliyhteisön toimi- ja luottamushenkilöihin sovelletaan valtion virkamieslain 14 ja 15 §:ää sekä rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä heidän käsitellessään tässä laissa tarkoitettuja asioita.

45 §

Ohjaus- ja valvontatehtävien kustannusten korvaaminen

Rahapeliyhteisön on korvattava valtiolle 6 §:n 3 momentissa, 8 §:n 4 momentissa ja 21 §:n 3 momentissa säädettyistä ohjaus- ja valvontatehtävistä aiheutuvat kustannukset valtion maksuperustelain (150/1992) mukaisesti.

46 §

Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 2001 .

Ennen tämän lain voimaantuloa myönnetyn avustuksen käytössä ja käytön valvonnassa, palauttamisessa ja takaisinperinnässä sekä si-

tä koskevassa muutoksenhaussa noudatetaan avustuksen myöntämisaikana voimassa olleita säännöksiä ja avustuspäätöksessä asetettuja ehtoja. Ennen tämän lain voimaantuloa myönnettyyn avustukseen sovelletaan kuitenkin 9 §:n 5 momenttia ja 36 §:ää.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 11 päivänä toukokuuta 2001

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Peruspalveluministeri *Osmo Soininvaara*